

la farga

Revista de Salt

Any XXXVII. Núm. 314 · març 2017

Ingrid

B R E U S

13 de gener - Nova plaça de la llibertat

10 de gener - Treballs a la vorera d'Àngel Guimerà entre Pacheco i Picasso

L'Ajuntament inventaria i ròtula tots els punts de llum del municipi

1 de febrer - Promoció de la Ciutat i Vivers Salt de l'Ajuntament de Salt varen participar a la setmana cultural i informativa de l'ERAM

2 de març - Alumnes de l'INS Vallvera varen visitar el Viver d'Empreses Creativoculturals de Salt

L'Escola Universitària ERAM amplia les seves instal·lacions a Salt

Índex

Breus	2
Editorial	3
Entrevista	4
Col·laboració	7
Cuidem les mascotes	13
El forat negre	14
Cultura	15
Bellesa	17
Esports	18
Teatre i Cinema	19
Notícies	21
Pessics d'art	22
Ensenyament	24
El camí ral	28
El temps	32
Gastronomia	33
Demografia	34
Poti-poti	35

Un canvi inesperat

El mes de maig de 1979 el Casal de Jubilats i Simpatitzants de Salt, amb uns quants socis, varen emprendre la tasca d'editar un Butlletí Informatiu que reflectís les activitats del Casal i donar l'oportunitat de col·laborar-hi a tothom que tingué alguna cosa a dir, i així va néixer "LA FARGA - Butlletí del Casal de Jubilats"

El número 81 del Butlletí de La Farga, d'octubre de 1986, es va continuar editant canviant l'afegit de Butlletí per "Revista de Salt", i l'any 2003 es va registrar la seva capçalera.

El juliol de 1990 s'inicia l'edició del "Programa Suplement d'Estiu de La Farga", que s'edita una vegada a l'any amb la programació de la Festa Major de Salt.

En tot aquest temps ha tingut alts i baixos, però ha tirat endavant de totes les ensopagades, i a partir del 2012, motivat per la crisi, es redueix la seva publicació de forma bimestral.

Arribat el número 313 de la revista de desembre de 2016 (cap i cua i acabat en 13 pels supersticiosos), la Junta del Casal de Jubilats informa a l'Assemblea General de Socis del Casal celebrada el passat 27 de gener d'enguany, que deixa d'editar la Farga-Revista de Salt. Els motius no corresponen a aquest Consell de Redacció exposar-los.

Per tant, a partir d'aquest número 314 de LA FARGA-Revista de Salt, el Casal de Jubilats i Simpatitzants deixa de tenir relació amb l'edició de la revista. Davant d'aquesta situació, el Consell de Redacció ha buscat opcions de la seva continuïtat i l'ha trobat en una entitat saltenca, la Comissió de Festes de Salt, com actual i futur editor de la revista que vostè té ara a les seves mans. Els lectors interessats en la revista la trobareu en els llocs habituals i establiments del poble de Salt, com també a la nostra web, on hi ha el recull de totes les revistes editades des de 1979, entre altres apartats.

Aquest Consell de Redacció continuarà treballant de forma voluntària, com sempre, amb el màxim esforç i interès per mantenir i intentar millorar una revista que porta gairebé 38 anys seguint la vida del nostre poble.

La Farga no se solidaritza necessàriament amb les opinions expressades en els articles signats i no es fa responsable del seu contingut. La Farga autoritza la reproducció dels articles sempre que se n'indiqui la procedència.

ANY XXXVIII NÚM 314 MARÇ DE 2017

EDITA: Comissió de Festes de Salt
Factoria Cultural Coma-Cros
Sant Antoni, 1. Tel. 872 212 111

COORDINADOR: Manel Oliveras

CONSELL DE REDACCIÓ:

Carme Torrent, Agnès Cabezas, Anna Clarà, Josep M. Pla, Rafel Sala, Manel Oliveras, Carme Garriga, Júlia Pujolràs, Pilar Velázquez i Roger Torramadé.

MAQUETACIÓ: Setdedisseny

IMPRESSIÓ: Impremta Pagès

COL·LABORACIONS:

Josep Clarà, Lluís Mateu, Joan Serrat, Xavier Oliveras, Josep Pasqual, Núria Heras, Pere Canton, Ricard Teixidor, Pere Joan Cardona, Escoltes: Les Arrels, FEDAC, La Farga, El Gegant del Rec, IES Espriu, IES Vallvera, IES Salvador Sunyer, Rosa Carreras Sidera (Cuineres de Salt), Gemma Oliveras (Estètica Venècia), Gerard Taulé (Salt-XOM), Vetxarxa.

PORTADA: Pintura a l'oli. Títol: Dos paraigües. Autor: Ingrid de la Barrera Pujol (alumna d'en Paco Morgado)

CORRECCIÓ: CPNLP

DISTRIBUCIÓ: Roger Torramadé

ADMINISTRACIÓ: Manel Oliveras

DIPÒSIT LEGAL: GI-356-1979

amb la col·laboració de:

“El més difícil no és guanyar una cursa sinó saber fer segon”

Nom: Narcís Casas Vilà
Edat: 70 anys
Nascut i resident a Salt

Soci fundador de Gas Gas, Hebo, Megamo i Remoto. D'unes 200 carreres corregudes, 90 de guanyades, 29 segones posicions i 8 terceres. Destaquen, entre altres:
-7 títols de Campió d'Espanya d'Enduro (1971, 1972, 1973, 1975, 1976, 1977, 1978)
-5 Medalles en Sis Dies Euduro (3 Ors, 1 plata i 1 bronze)
-Millor esportista gironí 1975 i 1976
-Mèrit motociclista de Plata (1975) i Or (1985)
-3r als Sis Dies d'Àustria (1976)
-3 vegades segon en el Campionat Europeu.

Saltenc des de fa 175 anys, tal com ell bromeja en referir-se a la seva família, en Narcís Casas és reconegut per la seva trajectòria com 'o rei' de la motocicleta i per haver estat al capdavant d'una empresa d'abast internacional com és Gas Gas. Després d'haver celebrat el seu 70 aniversari el 2016, és un bon moment per repassar amb ell la seva experiència com a corredor i com a empresari. Una feina, aquesta última, per la qual havia après el més fonamental, segons ell mateix explica, quan acompanyava el seu pare a vendre cebes en carro al mercat d'Anglès i de Girona. Del carro a la moto, parlem amb qui molts han considerat el primer pilot professional d'enduro del país, en Narcís Casas.

-Dius que abans de ser motorista eres paleta?

-Sí, la meua professió era la de paleta. Però l'esperit de competició es veu que ja m'atreia i el mateix contractista de Girona pel qual treballava em va oferir anar al campionat provincial de paletes i el vaig guanyar. Això va ser just abans d'anar al servei militar. Els diners del concurs em van anar perfecte per passar tota la mili! 10.000 pessetes d'aquell temps.

-Però quan es desperta el teu interès pel motor?

-Aquí a Salt va ser per en Dani Font, que tenia el taller i amb ell sortíem d'excursió amb moto i després a esmorzar i ell va ser el primer mestre que vaig tenir sense cap mena de dubte, per aprendre a conduir moto, una persona extraordinària. I com jo molta altra gent d'aquí el poble, tota una colla el vam tenir a ell com a mestre. I així es va despertar en mi aquest interès. Em vaig comprar una moto d'ocasió, una Derby 65, de segona mà. Una moto que el mateix Font feia servir per alguna cursa de velocitat. Sortíem els dissabtes o diumenges amb en Dani, en Patrici, en Piber, tota la colla, d'excursió per la muntanya. Però pel que fa a competició, el que em va iniciar va ser quan van fer el Motocross aquí a Girona. Allò em va entusiasmar i quan podia anava a veure les curses.

-I quan comences a competir?

-Primer vaig participar en algunes gimcomes i algunes carreres de trial, quatre o cinc, però no acabava de ser el meu fort. Vaig anar a fer un enduro amb en Jaume Font, de l'Escuderia de Girona i ell em va portar a dues carreres d'enduro que vaig guanyar. Allà va ser quan Bultaco em va fitxar, tot i que encara continuava fent de paleta.

-Pels que no hi entenem de motor, quina diferència hi ha entre Trial i Enduro?

-Les tres especialitats de muntanya són enduro, motocròs i trial, cadascuna és diferent. Un enduro –abans en deien tot terreny- són recorreguts per la muntanya amb proves especials, el concepte ve a ser el d'un ralli de cotxes; després hi ha el motocròs, que es fa en circuit tancat, que es podria comparar amb la Fórmula 1. I el trial és una zona d'obstacles que cal passar sense posar el peu a terra, són proves de dificultat, es fa en una zona curta i amb puntuació segons si poses el peu a terra. Aquestes són les tres especialitats bàsiques i cadascuna correspon a un concepte diferent.

-Quin era el panorama de marques i competicions en aquella època?

-Jo vaig tenir la sort que, al guanyar aquestes dues carreres amb Júnior, Bultaco em fitxés. L'any 1971 aquesta marca va muntar tres equips: un de trial, un de motocròs i un d'enduro, per anar a córrer a l'estranger i seguir els campionats d'Europa que hi havia en aquells moments. Em van oferir un lloc a l'equip i, a més a més, el mateix any vaig guanyar el campionat d'Espanya, o sigui que això de seguida em va posar com a oficial de Bultaco. Vaig tenir la gran sort de formar part d'aquest equip on també hi havia l'anterior campió d'Espanya, en Casi Verdaguer, que a més, era enginyer industrial i un motorista excel·lent, així que per mi va ser com un aprenentatge universitari a nivell tècnic i també de conducció.

-Quins eren els països on hi havia més competició d'aquest esport?

-En aquells moments l'enduro estava dominat bàsicament pels txecs, Alemanya oriental i occidental i els italians. Però els més forts eren els txecs. Es muntaven equips nacionals, tant pel campionat d'Europa com per la competició dels Sis Dies. Ho muntava la federació i t'obligaven a anar amb la bandera de cada país. Després, més tard, també s'hi van anar introduint els suecs, francesos i actualment molts pilots espanyols, amb clar predomini dels catalans.

-En aquell moment també hi havia tants corredors catalans?

-A nivell espanyol sí, perquè va ser aquí on va començar. De fet, a mi em va tocar durant aquella dècada liderar l'expansió de l'enduro aquí. Pensa que, en aquell moment, a les competicions hi participaven una mitjana de 30-40 corredors, avui dia qualsevol competició pot aplegar centenars de motoristes. Per això també s'ha dit en alguna ocasió que jo vaig ser el primer professional del tot terreny aquí a Espanya, perquè abans era una activitat exclusivament d'aficionats, no professionalitzada. No cal dir que, a casa meva, gent de pagès, no ho acabaven de veure clar...

-Normal, com s'ho van prendre que et volguessis dedicar a córrer en moto?

-Com una cosa raríssima, encara avui dia ho és, imagina't fa 40 anys. 'Ara vol córrer en moto aquest? I vol viure d'això?', no s'ho acabaven de creure. Però com que era el que em feia més il·lusió la cosa va funcionar. Perquè es tractava bàsicament de la il·lusió que hi poses, és el que et mou. Al principi no hi penses pas en els diners. A més, jo tenia l'ofici de paleta, pensava que, si no m'anava bé, sempre podia tornar a fer de paleta. Això també et donava una tranquil·litat important.

-I va anar molt bé!

-Durant els nou anys que vaig córrer vaig guanyar 7 títols de campió d'Espanya, en una altra ocasió vaig

fer segon lloc, i en un altra vaig tenir un accident i vaig quedar setè. Quan es va acabar aquesta etapa, que va ser extraordinària, també es va acabar Bultaco, que era la marca per la qual corria. De fet, Gas Gas, va començar com una botiga de distribuïdors de Bultaco, allà a can Dani Font, al costat de la confiteria Font. En Pibernat es va posar a treballar allà, jo encara corria.

-Parlem doncs de Gas Gas, com va començar tot plegat?

-Vàrem muntar la primera

botiga amb productes de Bultaco, devia ser l'any 1975. Després, cap al 1979, també vàrem començar a importar la marca italiana SWM. Un parell d'anys després, cap al 1981, vam crear la marca Remoto centrada a importar recanvis. Al tancar Bultaco, ens vam centrar en aquesta marca italiana SWM. En Piber s'encarregava de tot el tema de producció i jo de vendes. Teníem la distribució de recanvis, accessoris, més les motos. Després SWM també va tancar. Nosaltres vàrem passar al carrer Ramón y Cajal. Els mateixos de SWM, devia ser el 84-85, van venir a veure'ns perquè volien tornar a construir motos i volien que fóssim els seus importadors. Vam acceptar però després es van fer enrere i no van fabricar la moto. Però els proveïdors ja tenien el material per fer-la, així que ens vam animar i la vam crear nosaltres, la primera moto Gas Gas de trial. Que es va presentar a la fira de l'automòbil de Barcelona. Alguns ens van titllar d'atrevids perquè en aquells moments el sector estava en crisi.

-Així que la presentació d'aquesta moto no va ser com esperàveu?

-Efectivament, ningú es va interessar per la moto. Quan ja pensàvem que ens l'havíem de quedar nosaltres per anar a passejar els diumenges, la cosa va canviar. El que fins aquell moment havia estat el tècnic de Merlin, que fabricaven motos de trial a Fornells, ens va venir a veure dient que havia plegat i li vam oferir desenvolupar la nostra moto i va dir que sí. El primer any en vàrem fabricar 200, el segon any, 400 i el tercer, 800. Quan va tancar Merlin vàrem comprar tot el material que tenien i ens vam traslladar al seu local a Fornells i allà vam anar desenvolupament més productes. També vam començar a fer equip fixant primer en Gabino Renales, que ja va guanyar una carrera del mundial, després l'Andreu Codina, després l'Amos Bilbao, que va guanyar diverses curses, i finalment el 1993 vam fitxar en Jordi Tarrés i vam quedar campions de trial. Això va ser una arrencada estratosfèrica. Els 90 a més també incorporem la moto d'enduro amb pilots com Arcarons,

Entrevista a en Narcís Casas

Edmondson, Puigdemont, Esteve, etc.

-Qualsevol marca de motor ha de tenir equip que competeixi, per anar bé?

-Les grans marques totes competeixen, perquè això suposa donar una imatge que s'està actiu, que és de qualitat. Més que guanyar, allò important és crear una bona imatge, seriosa, competitiva. Després, pot ser que no guanyis perquè sempre hi ha qui pot invertir més diners en la competició. Nosaltres, l'any que vàrem fabricar més motos en vam fer 13.600. Honda en deu fabricar 13 milions, per dir alguna cosa. Per tant, no hi ha color. O vist d'una altra manera, quan una marca més petita guanya competicions, llavors això té molt de mèrit. Pensa que encara a dia d'avui, la moto Gas Gas està considerada la millor moto de sèrie del món.

-Ha crescut l'afició al motociclisme?

-De trial no, d'enduro sí. Les xifres parlen per si soles: el 1995 es van vendre en tot el món unes 12.000 motos de trial, mentre que el 2010 se'n van vendre al voltant de 10.000. En canvi, d'enduro, el 1995 es van vendre aproximadament unes 20.000 motos arreu del món, mentre que el 2010 la xifra pujava a 200.000. Perquè hi ha hagut moltes dificultats per córrer per muntanya pels temes de medi ambient. Es va prohibir passar pels camins inferiors a 4 metres i, per mi, l'error ha estat el de no donar una contrapartida a això, una alternativa. La solució és que hi hagi uns llocs habilitats per anar amb moto. I també l'altre factor és el de la dificultat del trial. És gairebé de circ. És el que un aficionat quan ho veu pensa 'això és el que no puc fer jo'. I en canvi és la millor escola que hi ha per aprendre a anar en moto. No estic parlant de fer grans salts sinó simplement de saber pujar una vorera. Per fer això has de dominar les suspensions, el contrapès, etc., has de fer-ho a poc a poc i entendre la tècnica i així és com realment s'aprèn a conduir.

-Els fonaments de la conducció es troben en el trial?

-Jo sempre poso com a exemple l'escola. El primer que s'hi aprèn és el concepte de la lectura: d'esquerra a dreta i de dalt a baix. Això, que sembla una cosa tan bàsica i senzilla, és el que t'estructura tot l'aprenentatge posterior, doncs això és el que dóna el trial a l'aprenentatge de la conducció. Que serveix tant per la bici-

cleta, la moto i el cotxe, i que allò ideal seria aprendre-ho de petit. Aquí el gran problema que tenim també és que les autoescoles ensenyen a circular, però no a conduir.

-La moto també té fama de ser un vehicle perillós...

-Sí, és que és veritat. Per anar amb moto s'ha de tenir molt de seny, o digues-li precaució o por, com vulguis. Això sempre. I la manera d'evitar problemes és saber conduir.

-Però els corredors professionals sembla que no tinguin por de res!

-Això és al contrari, li tens molt de respecte, això t'ho dirà qualsevol dels que van a 300 per hora. Però clar, comptes també amb tot un equip mecànic que han preparat bé la moto, està tot molt controlat i fixa't que hi ha molt pocs accidents.

-Per què som bons a Catalunya en aquestes especialitats?

-Perquè aquí hem sabut crear escola i posar-hi mitjans. Per això també alguns corredors destaquen que nosaltres vàrem canviar la filosofia d'aquest esport. Aquí vàrem crear School of Champions amb en Tarrés de mànager i vam fitxar l'Adam Raga, que encara hi és, en Jeroni Fajardo, que també encara hi és, en Cabestany, en Marc Freixa, que és el provador ara d'en Toni Bou, que també va començar a córrer amb Gas Gas juntament amb la Laia Sanz. En l'equip de la Laia, per exemple, hi havia en Joan Pons de mestre, també els millors mecànics, un grup d'espònsors que donaven suport. Tot això va creant una escola, una cantera de bons corredors que competeixen i que són professionals i això fa pujar el nivell.

-Després de deixar la competició vas fer de seleccionador de l'equip espanyol. Explica'ns com va ser aquesta experiència.

-Sempre m'ha agradat molt ensenyar, segurament ja em ve de l'època de jove vinculat a l'escoltisme, del qual tinc molt bons records. Els mateixos de Bultaco m'havien dit sempre que tenia certes condicions didàctiques, fins al punt que vaig estar entrenant un temps a Bèlgica amb la condició d'anar-hi amb un corredor més jove, en Toni Elies, pare del corredor actual, perquè li fes de mestre. Llavors això també ho vaig transmetre a la selecció. Un dels trucs, per mi, és la sinceritat: donar consells i rectificar els errors que veus, però també acceptar quan no pots donar una resposta si no la saps. Amb aquesta sinceritat la gent respon. El més difícil no és guanyar, és saber ser segon. Hi ha dies que toca ser segon i això s'ha de saber veure i acceptar. Després de fer molts segons i tercers s'aprèn a fer primers.

El projecte Hort Social de Salt, és una iniciativa de caire participatiu organitzada pel Consorci de Benestar Social del Gironès-Salt amb el suport de l'Ajuntament de Salt. Des d'una vessant educativa i comunitària, s'incideix en la formació dels seus integrants en temes relacionats en el cultiu d'horta. A més, es promou la responsabilitat personal, la cooperació, la participació, la cohesió social, les relacions interveïnals i intergeneracionals.

Els Horts Socials són una iniciativa d'integració i col·laboració ciutadana, on es don l'oportunitat a famílies del municipi d'auto produir productes d'horta. Cada família gaudeix d'una petita parcel·la (uns 25-30m²) on pot cultivar hortalisses.

A través del Projecte, s'orienta a tots els seus participants a l'hora de treballar la terra i cultivar les diferents verdures, per tal que cada participant acabi adquirint els coneixements mínims i esdevingui un hortolà auto-suficient; a més a més de fomentar relacions d'autoajuda entre veïns i veïnes.

Mitjançant les assemblees, es dinamitza el grup i de manera democràtica es prenen decisions que afecten el bon desenvolupament de l'activitat.

D'aquesta manera, l'hort s'acaba convertint en un espai social i de caire terapèutic, on per exemple persones en situació d'atur de llarga durada, valoren l'ocupabilitat del seu temps lliure de manera molt positiva.

També, l'Hort de Salt neix amb la intencionalitat de recuperar espais en desús. Per exemple, solars abandonats que no tenen cap tipus d'utilitat, es reconverteixen i passen a ser un nou punt verd i de trobada pel barri.

És molt important, remarcar que en el Projecte hi ha la presència d'un educador social, el qual dinamitza les relacions que es generen a l'activitat interna i externa de l'hort. Es pretén que el projecte Hort Social sigui una eina de transformació de l'espai, mitjançant la participació i l'apoderament de les persones implicades. És un projecte

viu, que promou l'enxarxament i la cohesió social de la comunitat, on diferents persones i entitats locals poden participar, d'una manera o una altra, en el desenvolupament del projecte. D'aquesta manera l'hort esdevé un "centre cívic a l'aire lliure", on la ciutadania, entitats del tercer sector, serveis i centres educatius, institucions públiques i privades, conflueixen en un mateix escenari.

Peu de foto 3: Hort Social situat al carrer Àngel Guimerà

Si et sembla que pots o vols formar part del Projecte d'Hort social i comunitari et pots posar en contacte amb nosaltres mitjançant el correu electrònic equip.tecnic@cbs.cat o bé presencialment als locals de serveis socials (C/Àngel Guimerà, 106)

La vida és com un viatge en tren!

Asseguda en el vagó del tren que em duia a la ciutat, reclinada a la butaca, els ulls clucs, que bé que em trobava. Estar sola, sense que ningú et distregui, és molt agradable: ordenes els pensaments, descansas... Mirava per la finestra aquell paisatge verd, aquell despertar de la natura, quantes primaveres viscudes!

- No la molestaré pas, oi que no? -Una veu de dona va destorbar el meu ensopiment.

- No, no i ara!- vaig contestar.-Em sembla que m'havia quedat un xic adormida!

No tenia massa ganes de parlar, però és clar, tampoc era qüestió de ser desagradable.

Com sempre, en totes les converses es comença per parlar del temps; que si fa bo, que si ja era hora que marxés la fred, que quin hivern tan llarg...

- Miri, ara que parlem d'hivern, fa vint hiverns que va marxar el meu marit de casa. Un bon dia va dir que anava a fer una passejada, i miri, mai més el vaig tornar a veure. Fos, ben fos, com si se l'hagués empassat la terra.

Jo no me'n sabia a venir, sorpresa, d'escoltar aquella dona explicant intimitats!

- De totes maneres, aquell home ja ho portava ben pensat allò de marxar. No se'n va endur roba, només la que duia posada. Els pantalons texans, una camisa i una jaqueta, aquella reversible i res més; això sí, no va pas marxar amb les mans buides, no... va agafar les llibretes d'estalvi el molt cabró. Després de dinar, va dir que anava a estirar les cames i encara l'esperem. No, més ben dit, ja fa molt temps que no l'esperem

- Però, així, sense més? - vaig dir jo.

- Sí, sí, així tal com jo li explico.

- Les persones no se'n van de casa sense motius, no? -vaig dir jo.

- Bé, els seus motius tindria, però a mi mai em va insinuar res. Miri, aquí ens vam casar.

La dona va fer un gest assenyalant cap a una església que es veia a la llunyania.

-Aquí ens vam casar, teníem vint anys, després van néixer els fills. Quan va marxar, em va deixar sola amb les dues criatures per fer créixer - va seguir explicant.

-Va ser al cap d'un temps que va donar senyals de vida. Vaig rebre una carta, escrivia el perquè de la seva fugida. S'espolsà la faldilla, com si hi tingués engrunes, es va mirar els peus i va continuar l'explicació

- Vaig rebre una carta, el cap de molt temps, allà va abocar tot el que li va passar i el perquè. La dona sospirà llargament

- Em deia que no aguantava més aquella situació, que es va casar massa jove i que no "havia viscut prou", que necessitava estar sol, sense lligams, sense obligacions, sense problemes... entre altres coses també deia que no es veia capaç de portar una vida de família perquè se sentia immadur, necessitava viure la joventut. Ves per on, va fugir de la seva realitat com de la pesta.

I ara, l'home, ha donat senyals de vida... què li sembla! -Jo ja no sé si aquesta dona parlava amb mi, o pensava

en veu alta per aclarir idees.

- Però ara què vol?- li vaig preguntar. Em va mirar, com si ja no es recordés de mi.

- Ara què vol? Què vols que vulgui, doncs tornar a casa!- Es va fer un silenci.

- Diu que vol tornar a casa, que se sent sol i malalt, vol viure el que li queda de vida amb mi i amb els seus fills, què et sembla, a bona hora que ho diu!- Totes dues ens vam quedar pensatives, jo no me'n sortia del meu esglai, vaig pensar que aquesta dona necessitava desfogar-se amb algú i aquest algú el va trobar allà assegut en el tren que ens portava a la capital.

Després d'una llarga estona, va seguir parlant.

-Mira, ho sento molt però ara que no em vingui amb històries de malalties, si està malalt que es busqui una infermera. Quan jo més el necessitava ell va fugir sense cap remordiment, ens vam haver d'espavilar... i tant que ens vam haver d'espavilar, i molt! Jo no tenia a ningú, vaig haver de pujar dues criatures tota sola...- La notava neguitosa, no parava quieta, tan aviat agafava un mocador, com buscava no sé què dins la bossa.

- A veure quina hora és?- es va mirar el rellotge. - No, no hi aniré pas, massa temps que he perdut ja amb aquesta història.- Es va aixecar i em va donar les gràcies.

-Veu, vostè sí que en sap d'escoltar, ara ja tinc clar el que he de fer, ho tinc més clar que mai- Em va deixar amb la paraula a la boca.

- I aquell psicòleg dels nassos ja em pot anar esperant, jo sí que li donaré un duro més, sí, que s'ho esperi!- anava marxant i anava parlant sola. No ens vam acomiadar, no calia. La màquina es va aturar, la dona encara murmurava paraules que només ella entenia. Em va fer un gest amb la mà i va baixar del tren. Aquesta conversa em va deixar amb un regust amarg i vaig pensar: aquesta dona, enmig de tanta gent i tan sola!

Vaig fer una mirada pel vagó, anava quasi bé mig buit; uns turistes carregats de son dormien amb la boca oberta. Un home, ordinador en mà, teclejava destrament, fent anar els dits a velocitat envejable. Dues noies, amb el mòbil a les mans, enviaven whatzaps vés a saber a qui. Se les veia contentes, despreocupades. Que bonic és ser jove. Però només de pensar-ho, automàticament, vaig sentir un calfred a l'esquena. No, rotundament, no. No voldria recular quaranta anys de la meua vida, quina mandra!

Només faltava mitja hora per arribar a destí. Dins la bossa m'esperava un llibre: Un lloc segur era una bona lectura, un bon passatemps, el millor acompanyant. I em vaig endinsar, sense més, en la història increïble d'uns personatges inventats per l'autor, en un entorn immillorable.

Júlia Pujolràs i Casadevall

Quan l'estiu comença a esdevenir un record esborradís, a poc a poc anem entrant al bell equinocci de tardor i així, entre moltes altres activitats, podem reprendre les caminades sense la por al sol inclement i desprietat de l'estiu. L'inici de la tardor sempre és un temps de retorns i de repeses: l'escola, el treball, activitats esportives, relacions personals, projectes...

Passejar pels entorns de Salt, les Deveses, és moure's en un marc privilegiat per a poder gaudir de l'inici i el pas delicat i majestuós de la tardor. Arriba un moment d'aquesta estació que, si estem a l'aguait, tard o d'hora ens sorprendrà l'espectacle d'una alenada de tramuntana que, tot sacsejant els altíssims pollancrecs o els plàtans, provocarà una pluja d'una munió de fulles que, en una compassada dansa, suaument aniran caient fins a reposar al sòl.

Però si el nostre tarannà és més aviat urbanita i no ens plau gaire de perdre'ns pels camins variats i planers de les nostres Deveses, podríem, també, vagar pel nostre poble i apropar-nos a contemplar les delicades mutacions estacionals en els aurons vermells de la plaça de la Vila, els negundos i les magnòlies del carrer Major, les mèlies del carrer de la plaça del Peixos, els til·lers argentats de la plaça Tres de Març, els desmais, els àlbers i els lledoners del parc Monar, els roures americans del passeig Josep Tarradellas, els aurons blancs del Jardí de les Filadores, els lledoners del carrer de la Moreneta...

Com ja és costum, la calor de l'estiu s'ha allargat una mica i a inicis de novembre encara hem pogut fruit del dolç oasi de l'estiu de Sant Martí. Les pluges, una mica contingudes, s'han fet esperar fins a finals de novembre. Ara podrien començar aquelles setmanes grises en què la pluja menuda, amb la seva inacabable sonsònia, s'entaula entre nosaltres.

Quins orígens i quin significat té la paraula que dona nom a aquesta estació? De bell antuvi, constatem que prové del mot llatí "tardatione" i fa al·lusió a l'època en què es recollien alguns dels més delicats fruits de l'any: castanyes, moniatos, raïms, magranes, avellanes, pomes, caquis, etc.

També es podria considerar aquest concepte com a sinònim de tarda, en la seva accepció de lentitud. Aquesta paraula no té cap paral·lel en les llengües romàniques

veïnes. Totes han seguit la mutació de la paraula llatina "autumnus". Aquest mot, format per "auctus" i "annus", és una combinació lèxica que es podria traduir per "arribada de la plenitud de l'any". Cal esmentar, també, que en català antic i culte, sobretot en la poesia, s'usava el mot "autumne".

La nostra població disposa d'una gran varietat vegetal. Per això, ara en aquest temps, passejant sense pressa, podem gaudir de belles vistes urbanes. Així podem veure com, afilerats a la majoria dels carrers i places de Salt, hi ha mudes rastelleres d'arbres que conviuen amb nosaltres. Però seria injust i inexacte dir "mudes", ja que tots els arbres ens parlen amb la seva "muda", amb el seu abillament característic de cada estació. De vegades, penso que potser ens limitem a conviure amb els nostres arbres urbans d'una forma rutinària. ¿En sabem alguna cosa del nom i les característiques de tantes variades espècies que ens acompanyen al llarg dels dies i de les estacions? L'Ajuntament de la vila, en un opuscle, disposa d'un complet nomenclàtor on hi figuren sistemàticament els noms dels arbres dels nostres carrers. ¿Hi ha alguna previsió per a facilitar un acostament entre la vegetació urbana i els ciutadans? Quan s'inicia l'equinocci de tardor els dies s'escurcen i les nits es fan més llargues. Bona part de les plantes es queden sense fulles, podem assaborir els últims i exquisits fruits de final d'any i, anant pels camins, podem observar que es van apagant els cants dels ocells. Els

CARNISSERIA i XARCUTERIA

*La nova carnisseria
del veïnat!*

CARNS · ELABORATS PROPIS · CUINATS
XARCUTERIA I FORMATGES

972 299 815

C/ Major 76 · 17190, Salt

El pas de la tardor

darrers grills ja fa dies que han emmudit. Alguns animals emplen els seus graners per a poder subsistir al llarg del difícil hivern que s'acosta. Als camps, les verdures han tancat el seu cicle productiu. A les nostres hortes, els pagesos i els hortolans, al captard, en unes improvisats foguerons, encenen les últimes restes dels seus cultius, originant aquells llargs i lents fumerols que tant captiven els últims caminants de la tarda. Ara vindrà la remoció de les terres i es llauraran els camps per a preparar-los per a la sembra. Amb les humitats dels matins, sorgiran les primeres faixes de boira espessa i flotant que ens amagaran el Ter i les hortes, fins que algun raig de sol entremaliat els desperti. I aquest any, els boletaires hauran quedat una mica decebuts, els seus cistells han quedat gairebé buits...

A la tardor, la natura ens ofereix una esplèndida varietat cromàtica: taronges, marrons, torrats ocres, grocs, vermells...Els colors de la tardor han estat una excel·lent font d'inspiració per a les paletes dels pintors i els poemes dels poetes.

Es podria citar molts poemes referits a aquesta estació, però com a botó de mostra esmentarem una estrofa del "Cant de tardor", de Josep Carner, en el qual s'hi pot apreciar alguns trets de la seva emocionada visió referida a aquesta estació:

*Tardor novella, bé que em plau
com l'aire a penes véns a moure;
a poc a poc la fulla cau
giravoltant en l'aire blau.
¡Oh camí sol, camí suau,
oh gran arbreda tota en pau,
tota medalles d'or i coure!*

Igualment, el nostre extens refranyer ens il·lustra amb una gran varietat de sàvies dites: "A la tardor, el dia porta espardenyes", "La tardor porta tristor", "A la tardor fulles, castanyes i cargols amb banyes", "A la tardor ni fred ni calor". "Amb saó o sense saó, sembra a la tardor". I amb l'última dita escollida, podríem dir que "La tardor és la primavera de l'hivern".

Al llarg del temps, a la tardor se li han atribuït diferents símbols i significacions. Per exemple, els estats de decaïment i la malenconia. També, degut a la seva decadència, se l'ha volgut simbolitzar com el temps de la decrepitud o la representació de l'ocàs de la vida.

Però la tardor, també, s'acosta a cadascun de nosaltres i amb el minvament de la llum i l'avançament dels crepuscles ens emmena vers la nostra interioritat, i així, des del nostre silenci, ens empeny a establir un contacte més profund amb la natura i tot el que ens envolta. A la tardor eixamblem la mirada i ens tornem més receptius. Potser, també, emmagatzemem l'energia que ens caldrà per a poder resistir les fredors i inclemències de l'hivern que ja s'acosta.

Josep Pasqual

Exposició Recycle. Dani Galindo

Recycle és el nom de la mostra que l'escultor Dani Galindo ha exposat a Les Bernardes des del 23 de desembre al 27 de gener passat. El fet que l'acte d'inauguració estigués ple com poques vegades dóna indicis de que va desvetllar l'interès de força gent. Ja sigui pel material emprat, rodes de bicicleta, o per l'envergadura i expressivitat de les obres, el resultat és sorprenent i espectacular.

Es tracta de 9 peces d'entre 20 cm i 4 metres, inspirades en el món dels còmics o la mitologia: Valkíria, Sàtir, Arió, Fafnir, Licantrop, Arió,...

Dani Galindo, nascut a Girona el 1972, viu a Salt des de fa uns 20 anys. Es va iniciar a l'escultura per curiositat, en sentir els picapedrers tot passant per davant de l'antiga seu de l'escola Municipal de Belles Arts a la plaça de la Vila. Ara ja fa 13 anys que és alumne de l'Enric Sala a l'EMBA.

Encara que aquesta és la seva primera exposició, ha participat, juntament amb l'Escola, a l'edició de 2010 de l'Exposició de flors de Girona, amb un moai en pedra de 3 m d'alçada. Seu és també el monument als donants de sang que hi ha a la confluència entre els carrers Francesc Macià i Folch i Torres. Ha experimentat amb el fang, la pedra i el ferro i va començar a treballar amb pneumàtics usats de bicicleta a partir de la informació que va trobar remenant per internet.

Observant l'acabat de les seves obres, se'ns fa difícil

d'imaginar com el pot aconseguir amb un material tan poc dúctil, en principi. El més difícil sembla ser que és tallar el pneumàtic, després es torna més moldejable. El procés, segons ens explica, parteix d'una estructura rígida a la qual s'adhereix el cautxú de les rodes, per acabar de definir els volums i la textura. L'objectiu d'en Dani Galindo amb aquesta exposició ha estat el de transmetre la força que s'aconsegueix amb el pneumàtic que té una textura, flexibilitat, versatilitat i potència que no havia experimentat amb la pedra o el ferro i li ha permès de fer creacions peculiars i innovadores, alhora que ha satisfet el seu desig de treballar amb materials en desús i donar-los una segona vida, perquè com diu Miquel Martí i Pol en el poema que l'escultor ha fet seu: Tot el que descobrim és bell i agrest, fosc en l'origen, però clar en la forma, perquè en la forma creix i s'interroga.

Pilar Velázquez
Fotos: D.Galindo

El Planeta Humà

Què vol dir natural?

Sovint ens trobem amb propagandes on hi figura la paraula "natural": medicina natural, agricultura natural, ramaderia natural, alimentació natural, productes naturals, tractaments naturals, iogurt natural... No acabo d'entendre què volen dir. El diccionari defineix "natural" com allò que és "relatiu o pertanyent a la Natura". O també "produït per la Natura, no degut a la mà de l'home". I com a tercera accepció, "no degut a la cultura, a l'educació, a la voluntat...". Em pregunto: ¿pot haver-hi agricultura, ramaderia, medicina o iogurts sense intervenció humana?

¿Es pot parlar d'agricultura natural sabent que tota agricultura consisteix en substituir el bosc i les herbes naturals d'un indret —el seu ecosistema natural— per plantes foranes modificades per selecció, que soles, sense la intervenció humana, no s'hi mantindrien?

¿Es pot parlar de ramaderia i avicultura naturals sabent que consisteixen en tenir animals modificats per

selecció i apartats de la seva primitiva vida natural?

Però el més contradictori és parlar de medicina natural. La Natura no protegeix els malalts i febles sinó tot el contrari. La llei de la Natura és la selecció: la mort dels organismes malalts i febles, per tal que sobrevisquin solament els més sans, els més resistents, els més ben adaptats al medi i substituir-los quan es facin vells. I la medicina és precisament un recurs totalment humà per anar contra aquesta llei. La medicina intenta protegir els malalts, els febles, els lesionats, els ancians... i defensar-nos del virus, bacteris, paràsits nocius i de la gran varietat de malalties que ens ofereix la Natura.

Però, és que els humans no som naturals?

Penso que quan parlem del que és o no és natural ens oblidem que els humans també formem part de la Natura, no som uns intrusos en el planeta. Si diem que són naturals els nius de les orenetes i els ruscs de les abelles, per què no considerar naturals les obres que fem els humans? I és propi dels humans investigar la Natu-

ASSESSORIA CASELLAS

GESTIÓ I ASSESSORAMENT LABORAL I FISCAL

Carrer Major, 297 baixos

17190 SALT

Tel. 972 234 155

Fax 972 245 956

ramosburch@economistes.com

GENERALI
Assurances

El Planeta Humà

ra, descobrir les seves lleis, construir aparells, inventar coses noves i aplicar-les. I també imaginar, crear, fer art, música, poesia... La Natura ens ha dotat d'un prodigiós cervell apte per fer tot això. Som la culminació del progrés evolutiu de la Vida. Som els únics éssers vius capaços de fer preguntes sobre el funcionament i l'origen de l'Univers. Som com l'ull amb què l'Univers es pot autocontemplar...

La responsabilitat dels humans

I tot això ens dóna una gran responsabilitat. Tenim la responsabilitat de protegir aquest nostre planeta humà, no malmetre els seus mars, els seus rius, la seva atmosfera...

I com que els humans durant milers d'anys hem viscut en contacte amb la Natura, com que portem en l'ADN la necessitat d'aquest contacte, hauríem de mantenir espais naturals verges per poder-ne gaudir nosaltres i els nostres descendents. I mirar de conservar la immensa diversitat d'éssers vius que són la riquesa del planeta i la nostra, però també d'eradicar-ne els virus, bacteris i paràsits causants de les malalties.

No es tracta de "salvar el planeta". El nostre planeta porta més de quatre mil cinc-cents milions d'anys existint i en aquest temps n'ha vist de totes: impactes d'asteroides com els que s'observen a la Lluna i a Mart, particions i translacions de continents, dessecacions de mars interiors com el que cobria més de mitja Catalunya –la sal de Cardona, Súrria i Sallent n'és una resta-, elevació de grans serralades com l'Himàlaia i els Andes, glaciacions que van deixar Europa coberta de gel, canvi radical de l'atmosfera quan els primers bacteris fotosintètics van començar a fabricar oxigen, extincions massives d'espècies com la que va acabar amb els dinosaures, canvis climàtics amb elevació de la temperatura com el que, cap a l'any 1000, va portar els vikings a colonitzar Groenlàndia i dir-ne "País Verd"...

No es tracta de salvar-lo sinó d'humanitzar-lo, de fer un planeta més humà, on s'hi pugui viure millor. Hem de combatre la fam, el fred, les malalties i totes les formes

de sofriment humà i, per tant, tenim la responsabilitat d'investigar, de fer créixer la Ciència, la Tecnologia i la Medicina i de compartir amb tots els humans els coneixements i els recursos. És indecent que sobrant menjar en el Món hi hagi persones que passin gana. És indecent que a l'era de la informàtica hi hagi persones que no puguin llegir. És indecent que els recursos mèdics no arribin a tothom. Ser "progressista" vol dir això: creure en aquest progrés humà i treballar per fer-lo créixer.

Tenim també la responsabilitat de conservar com un tresor totes les llengües, cultures i formes d'art que hem creat els humans en el planeta.

Però, sobretot, tenim la responsabilitat de deslliurar-nos dels instints tribals que encara arrosseguem des de la Prehistòria. Són els causants de les guerres, de les ideologies violentes, dels fanatismes, del racisme, de les violències de gènere, dels imperialismes, de no respectar les decisions democràtiques dels pobles... Per tant, tenim la responsabilitat de col·laborar en la construcció d'un autèntic "Planeta Humà", un lloc per fruir en pau del meravellós do de la vida, un lloc per estimar, per cercar la felicitat, per a ser creatius i per a compartir-lo tots.

I penso que aquest projecte humà no és nou, és precisament el missatge que es va sentir fa dos mil anys per terres de Galilea.

Joan Serrat

FARMÀCIA BALERI

Atenció farmacèutica GUM
Assessorament nutricional
Homeopatia
Formulacions magistrals
Consultes personalitzades
I molt més...

Després de més de 20 anys a Cassà de la Selva, ara ens trobareu a Salt

Estem al carrer Pla de Salt, 15.
Prop de l'Espai Gironès

www.farmaciabalerisalt.com

Ja pots fer els teus encàrrecs i consultes a:

 690 06 07 21

 972 44 10 01

farmacia@farmaciabalerisalt.com

cuidem les mascotes

Per què adoptar una gata Carey-tricolor tortuga?

Moltes vegades, quan la gent vol adoptar una gata, i entre les possibilitats hi ha una gata Carey-tricolor-tortuga, la descarten al moment ja que, tot i que poden ser extraordinàriament mimoses, la gent les troba "lletges" d'entrada.

Hem de dir que la gata Carey és un tipus de gata tricolor on els tres colors no formen taques diferenciades com passa habitualment, sinó que els 3 colors es barregen, donant un aspecte "xispejat".

Per sort, no tothom desestima aquest tipus de gates. Hi ha tradicions populars de diferents països del món que les consideren especials, positives i fins i tot portadores de bona sort: en la cultura celta la gata tricolor porta fortuna a la llar, en l'antiguitat els mariners japonesos les portaven en els seus vaixells per protegir-los de tempestes, pels monjos tibetans les gates carey són capaces de portar harmonia i pau a la llar, etc. Hi ha una llegenda que explica com pot ser que tinguin aquest pelatge tant curiós: fa molt i molt de temps, el Sol va suplicar a la Lluna que el cobris durant una estona, així podria absentar-se del cel, per baixar a la Terra i ser lliure per un curt espai de temps. La Lluna va acceptar i un dia, justament quan el sol brillava amb més força en el cel, el va anar tapant. El sol ho va aprofitar per baixar a la Terra i per dissimular es va fer passar per una gata negra. La Lluna, però, es va cansar de tancar el Sol i, sense previ avís, va deixar la seva posició. A l'adonar-se'n, el Sol es va afanyar a tornar al seu lloc, però ho va fer amb tanta precipitació que es va descuidar alguns raigs de sol dins de la Gata negra. Tots els seus descendents són els gats Carey: pelatge fosc on es veuen a través les "escletxes" del pèl els raigs de sol.

I d'una manera més científica i menys poètica podem dir que la majoria dels gats tricolors són femelles, ja que el gen que determina el color taronja va lligat al cromosoma X, i pocs dels mascles que siguin tricolor molt probablement no seran fèrtils.

Una altra curiositat a nivell científic és que les gates tricolors, si són clonades, no forçosament s'obté una gata tricolor. Això ho demostra el cas de Rainbow, una gata tricolor que al ser clonada al 2001 a Texas, va néixer un clon (Cc) blanc tigrat. Aquest fenomen genètic és complex i com que hi

intervé també una part aleatòria, el clon resultant pot tenir un patró de colors totalment diferents al de la gata original. Per tant, s'ha d'assumir que cada gata tricolor és en definitiva única.

Consells per anar amb el nostre gos a la neu

Als gossos, igual que a molts amos, els agrada molt anar a la muntanya. En aquestes èpoques poden gaudir de córrer per la neu, que els encanta a molts d'ells, però us donem algun consell per evitar tenir problemes amb les nostres mascotes.

PROTECCIÓ DE COIXINETS: els hem de protegir els coixinets, ja sigui amb productes especials (aplicats unes setmanes abans) o posar-los botes adaptades per a ells (normalment de neoprè). Les lesions freqüents són per petites boles de gel que es van formant als coixinets, que hem de revisar cada mitja hora i treure'ls-hi, o per la sal dels camins i carreteres. Les cremades per fred també són freqüents, sobretot si són cadells o no estan acostumats a trepitjar neu. Hem de rentar-los els peus abans de marxar de la muntanya i evitar el llepat.

PROTECCIÓ DEL FRED: la hipotèrmia depèn molt de la mida del gos, l'edat, el tipus de pèl, la constitució corporal, etc. Els animals de mida petita tenen més superfície corporal per on perden calor, els cadells i els d'edat avançada tenen més dificultat de termoregulació i els gossos de pèl curt no tenen llana que els protegeixi. Amb un abric o impermeable podem millorar el control de la temperatura en aquests animals.

INJESTA DE NEU: els encanta menjar neu, ja que és una font d'aigua refrescant, però de vegades fan una ingesta massiva que acaba provocant el vòmit. Evitem que en mengin controlant en tot moment el nostre animal. Si el nostre animal té la trufa (nas) molt clara de color, podem posar-li crema protectora del sol especial per a gossos.

Informació facilitada per Vetxarxa

Pau entre religions

Rabí Jesús el posader

GUDAYOL
AUTO TALLER DES DE 1928

AHIR, AVUI, DEMÀ

info@gudayol.com | www.gudayol.com

PLANXA, PINTURA I MECÀNICA
C/ MARE DE DÉU DE LA SALUT, 34, GIRONA
972 232 778

SERVEI OFICIAL I EXPOSICIÓ DE VEHICLES
C/ MERCÈ RODOREDÀ, 13 i 20, SALT
972 243 749

COTXES NOUS, KM 0, GERÈNCIA, VEHICLES USATS

OPEL
Wir leben Autos.

Autor: Ramon Solsona
Editorial Proa. Col. A Tot vent
Barcelona, setembre de 2016

La novel·la ens situa a la Vall de Cardós, als anys seixanta, anys de les gran obres hidroelèctriques que portarien a la trans-

formació del territori i canviaria per complet la rutina de la zona, de la gent que hi vivia i de tot aquell món. La gran necessitat de mà d'obra provocaria l'arribada a la Vall de Cardós de gent d'arreu d'Espanya per treballar-hi.

Això va comportar una certa riquesa i potser treure a la zona del seu aïllament, però també un augment de població i canvis de costums i usos que va capgirar en ocasions la mateixa vida del territori. En Ramon Solsona fa el relat de les vivències d'una gran quantitat de persones vingudes de molts llocs d'Espanya i

Recomanació de llibre. Allò que va passar a Cardós

que havien de treballar en un medi molt hostil, moltes d'aquelles persones s'acaben integrant als costums de la comarca i les seves trajectòries queden reflectides a la novel·la.

L'eix del relat és l'assassinat d'un guàrdia civil i al voltant d'aquest fet hi ha tot un garbuix d'histories paral·leles que envolten aquest fet luctuós i que serveixen per retratar aquell moment, aquella gent, l'entorn, la convivència entre els d'allà i els nouvinguts. Tot dins el context de l'època franquista quan en Franco anava a inaugurar els embassaments i omplia els mitjans de comunicació i aquella gent que venia de la misèria i es dedicava a foradar muntanyes, arriscant cada dia la seva vida, era totalment invisible.

La narració està estructurada en capítols molt breus i barreja els fets concrets al voltant d'una història d'amor, la història de la construcció de les centrals, de la vida dels treballadors, de la política del moment, de les empreses que van realitzar els treballs, del paper de l'església en aquests indrets i de la vida de la Vall que es va transformant. La història va barrejant història real, amb documentació d'investigacions sobre els treballs a les centrals, i personatges de ficció que de ben segur els trobem ben reals. Molt recomanable.

En Ramon Solsona el 2010 rebé el premi Sant Jordi de novel·la per l'obra L'home de la maleta, que va ser un dels llibres més venuts durant la diada de Sant Jordi del 2011.

Carme Torrent

Un somni prehistòric

El Pla de Salt va ser un dels paratges elegit pels primers homínids que van poblar Europa. Aquest àmbit geogràfic ofería als humans un privilegiat ecosistema ple d'oportunitats per la supervivència: un clima benigne, un espai selvàtic amb diversitat de grans animals mamífers, i sobretot aigua, molta aigua, amb la presència d'un poderós i cabalós riu, que donava vida als éssers vius.

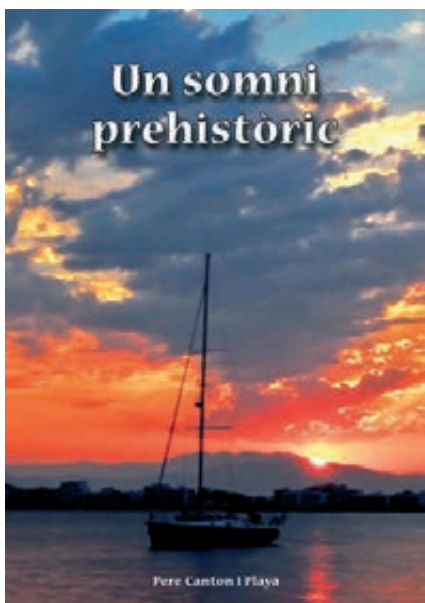
Aquest relat prehistòric és la culminació de la tasca de recerca i recuperació de materials lítics del Paleolític inferior al Pla de Salt, iniciats el 25 d'octubre de 2003, en el lloc on ara hi ha l'Espai Gironès principalment, i en les seves rodalies. En el llibre monogràfic "La prehistòria al Pla de Salt", editat l'any 2011, es recullen les característiques tècniques de la indústria lítica i el context mediambiental que aquests preneandertals

es van trobar en aquest territori.

Feia temps que pensava que amb la descripció arqueològica del Camí dels Carlins, que és el nom amb el qual batejarem aquest jaciment prehistòric no n'hi havia prou per donar a entendre i poder divulgar millor el pas dels homínids pioners en aquestes terres, d'una forma didàctica i entenedora; per la qual cosa em va sorgir la idea de fer una narració amb personatges de ficció, "Un somni prehistòric", per apropar al lector interessat els coneixements que tenim d'aquest obscur i llunyà període de l'home.

Les restes materials trobades a Europa, especialment a Atapuerca (Burgos), Orce (Granada), Dmanissi (Geòrgia) i sobretot a la Cauna de l'Aragó (Rosselló), ens donen molta informació; i posen d'evidència que l'home fa més d'un milió i mig d'anys ja freqüentava el continent.

La nostra història és molt més recent, se situa a la plana de Salt – Girona, ara fa uns 300.000 anys, i com no podia ser d'altra manera, era ja un temps en què els humans dominaven i sobreviuen d'una manera molt més eficaç que els seus antecessors, havien perfeccionat les tècniques de cacera i recol·lecció; però també disposaven d'una trama social basada en la col·lectivitat del grup, que generava constantment nous avenços, els quals eren heretats i a la vegada transmesos a tra-

Un somni prehistòric

vés del pas de les generacions; aquests homes i dones anaven acumulant contínuament un alt nivell de coneixements, innovacions i millores.

L'espècie humana d'aquest període era l'Homo heidelbergensis. Cal dir que aquests humans no foren uns éssers assilvestrats i poc intel·ligents, que només vivien de la recollida de la carnyona dels animals, tot al contrari; posseïen un volum de cervell quasi com el nostre i la seva capacitat intel·lectual era força semblant. Com nosaltres, tenien els mateixos somnis, idees, il·lusions, preocupacions, inquietuds; estimaven i

tenien sentiments i buscaven l'amor i la felicitat. El que els diferenciava d'ara era la tecnologia i la seva lluita per sobreviure enmig d'una natura agressiva.

Per als que estimem el nostre passat, veiem amb preocupació la desaparició dels camps del sud de Salt, on van transitar les generacions del Paleolític i també del Neolític; aviat tot quedarà colgat de ciment.

Aquest llibre vol ser d'alguna manera un revulsiu per la conservació del nostre patrimoni natural.

Pere Canton i Playà

Secretari de l'Associació Arqueològica de Girona

MARIANO TULSA S.C.

ELECTRICITAT - LAMPISTERIA - CALEFACCIÓ - AIRE CONDICIONAT - GAS

c/ Santa Afra, 15 - Tel. 972 24 12 47 - 17910 SALT (Girona)

F R A P L A G U E S
S A N I T A T A M B I E N T A L

DES RATITZACIÓ

DESINSECTACIÓ

FUSTA

DES PARASITACIÓ

DESINFECCIÓ

Piça de la Vila,
24 Local 3,
Salt 17190

www.foraplagues.com

9 7 2
4 4 7
2 2 0

L'acne és una patologia provocada per un bacteri (propionibacterium acnes).

Es caracteritza per una inflamació del fol·licle pilosebaci i augment de la secreció sebàcia.

Els tipus d'acne més comuns són el vulgar, que se sol iniciar a la pubertat i pot durar fins a la maduresa si no es tracta; normalment es localitza a la cara, coll i esquena. L'acne cosmetològica o cosmètica, que és com a conseqüència de l'aplicació de cosmètics inadequats (olis d'origen animal, vegetal, mantega de cacau, bases humectants grasses, productes protectors per al sol i maquillatges.)

L'acne rosàcia, que se sol presentar en pells hipersensibles amb problemes de microcirculació; així, doncs, aquestes pells presenten una coloració vermellosa i telangiectàsies.

El factor determinant perquè es produeixi l'acne és una pell grassa.

Altres factors que són influents però no determinants serien:

-El factor genètic: l'herència influeix en la seva aparició, per això, joves de famílies amb la susceptibilitat a l'acne han de ser tractats al primer símptoma.

-El factor hormonal: tots els canvis hormonals poden provocar alteracions a la glàndula sebàcia. Com per exemple en el cas de l'embaràs, menstruació, menopausa, pubertat o tractaments hormonals (píndores anticonceptives, tractaments amb testosterona...)

-El factor psicològic: l'acne pot aparèixer o agreujar-se quan es produeix excitació nerviosa per a qualsevol causa. Sobretot en els adolescents pot produir aïllament social i alteracions psíquiques.

-El factor dietètic: és un factor difícil d'avaluar, ja que en general les prescripcions dietètiques no afecten per igual a tots els individus.

-El factor climàtic: la humitat i la calor alteren l'acne.

-El factor cosmetològic: moltes vegades, portats per la desesperació i deixats endur per publicitats enganyoses, adquirim tot tipus de productes que ens asseguren "efectes miraculosos" i no aconseguim res més que empitjorar la situació.

-El factor medicamentós: en aquest factor no s'ha avançat gaire en la cura i tractament d'aquesta afecció. L'acne en molts casos no respon als fàrmacs, com ara els antibiòtics, sofres, corticoides àcids, hormones... i a més produeixen efectes secundaris.

Com hem de tenir cura d'aquestes pells?

En primer lloc, la higiene d'aquestes pells és molt important. S'ha de netejar com a mínim dos cops al dia amb un producte suau, lliure de detergents, perfums i colorants, ja que aquests provoquen més irritació. Intenteu evitar tot allò que produeixi escalfor a la pell ja sigui per efecte químic (olis, alcohol, àcids..) o mecànic (remenar-se els grans, exfoliants, raspalls facials, friccionar massa fort amb una tovallola...) i eviteu el sol, que, encara que en un inici us sembli beneficiós, té un efecte rebot important.

A part de tenir una bona cura a casa, és molt important acudir a un terapeuta especialitzat en pells amb trastorns (com és l'acne), ja que aquestes pells es poden equilibrar i millorar molt si es tracten adequadament.

El primer és fer una bona anàlisi de la pell, on l'especialista, un cop vista i estudiats els hàbits d'higiene, alimentaris, cosmetològics... us valori si aquests són correctes i quin passos s'han de seguir per equilibrar, regenerar i mantenir la pell.

Per al terapeuta especialista, equilibrar és la primera fase d'un tractament de control de l'acne. En aquesta cal purificar, calmar, descongestionar i polir sense agredir la pell (entre 4 i 12 setmanes, dependent del grau d'acne)

La segona fase és regenerar, retornar la hidratació, nutrició aquosa, vitamines, oligoelements, aminoàcids i oxigenar la pell aconseguint una total regeneració del teixit. (entre 3 o 4 setmanes)

I per últim, un bon manteniment, tant a casa com en els controls periòdicament amb el terapeuta.

Informació facilitada per Estètica Venècia

ESPai ESTÈTICA I BENESTAR

NOVA SECCIÓ!, qualsevol dubte o consulta relacionada amb

el món de l'estètica, ens la podeu enviar a aquest email:

espaiesteticaibenestar@gmail.com

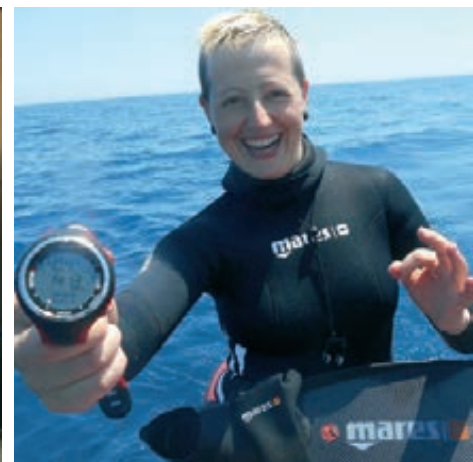
Totes les preguntes i respostes seràn publicades al següent número de la Revista LA FARGA

L'Apneista Gisela Solà fitxa pel club Salt al Mar

L'apneista Gisela Solà ha fitxat pel Club saltenc "Salt al Mar". Gisela Solà té el rècord de Catalunya en Apnea Estàtica en cinc minuts i cinquanta segons sota l'aigua, és la campiona absoluta de Catalunya i subcampiona absoluta d'Espanya 2016.

En el passat 12 de febrer a Sabadell va guanyar la medalla d'or en la modalitat d'Apnea Dinàmica amb Monoaleta.

L'entitat i l'apneista, que aquest any treballa per batre dos rècords d'Espanya, s'han proposat donar a conèixer aquest esport.

3r Trofeu Master Swimfaster Salt

El 25 de febrer es va celebrar a la piscina municipal de Salt, instal·lació de la UFEC, el 3r Trofeu Master Swimfaster Salt McDonald's. Aquest Trofeu és la 6ª etapa del circuit Català de Trofeus MASTERS, organitzat per la Federació Catalana de Natació.

Hi varen participar 135 nedadors-es (11 nedadors més que en 2016), de 27 clubs:

C.N. Catalunya, C.N. Atlètic Barceloneta, Geieg, C.N. Hospitalet, C.N. Olot, C.N. Minorisa, C.N. l'Hospitalet, C.N. Barcelona, C.N. Panteres Grogues, A.E. Sta. Eulàlia, C.N. Prat, C.N. Pinetons, C.N. Cerdanyola, C.N. Sabadell, C.N. Swimfaster Salt, C.N. Lloret, C.N. Caldes, C.N. Masnou, C.N. Lleida, Inef Lleida, C.N. Terrassa, C.N. Nagi, C.N. Parets, Fundació Claror, Aquamasters de Granollers, i de fora de Catalunya hi han participat el C.N. Albacete, C.N. Castalia Castellón de la Plana i el C.N. Jerez.

La millor marca masculina del Trofeu Absoluta segons la Taula Catalana ha estat pel nedador Gironí Francesc Coll, dels Aquamasters, en 100 Lliures, i la millor marca femenina per taula Catalana ha estat per Meritxell Goufau, del Club Aquamasters, en 100 Estils.

Es van batre **3 rècords d'Espanya** a càrrec de Loli Balbuena del C.N. Sabadell amb 200 Braça; Francesc Coll de l'Aquamasters amb 100 lliures i Mario Lloret amb 50 esquena del C.N. Mataró i **5 de Catalunya**.

De l'equip organitzador, el C.N. Swimfaster Salt, hi varen participar 19 nedadors:

- **Etor Lacunza 1r classificat al Nedador Complet de les proves de 100 metres.**

- **Sergi Aznar: 1r 100 braça categoria 35-39. Rècord del Campionat amb un 1'07"56.**

- **Mart Vich: 5ª amb 50 braça categoria 35-39.**

- **Edu Albella: 3r amb 50 papallona categoria 35-39.**

El club amb més participants va ser els Aquamasters de Granollers, amb 15 nedadors.

El nedador amb més edat de la competició va ser del C.N. Minorisa Jaume Cots, del 1933, amb 84 anys, i la nedadora amb més edat va ser per Concepción Díaz de l'A.E. Sta. Eulàlia, del 1948, amb 69 anys.

EQUALDENT

Odontologia avançada

Passeig Països Catalans 116
17190 Salt
Tel. 972 23 11 79
Fax 972 23 39 20
www.equaldent.com

TOTS ELS TRACTAMENTS AL TEU ABAST

Quan tothom creia que els musicals estaven passats de moda, el director de cinema Damien Chazelle s'atreveix a dirigir LA LA LAND per explicar-nos una història d'amor, de passió, de nostalgia i de desig, plena de referències a l'època d'or dels clàssics del gènere. Al més pur estil americà. És una pel·lícula d'abans però en el present.

Fantàstics els dos protagonistes, Emma Stone i Ryan Gosling. El seu físic, els seus moviments i la seva bellesa els fan els dos candidats perfectes per a la pel·lícula. El títol al·ludeix a l'expressió anglesa lalaland referint-se al país dels que no tenen contacte amb la realitat. Un títol molt escaient per la història d'una parella que intenta aconseguir els somnis de la seva vida: ella aspirant a actriu i ell, obrir un local de jazz.

Les pel·lícules d'avui, plenes d'efectes especials, contrasten amb una direcció fresca i sense artificis a l'estil dels musicals del Hollywood clàssic. És molt encertada la combinació del toc antic amb el modern. El ball de la primera escena s'interpreta entre cotxes, bicicletes, skates i mòbils però també el claqué ocupa un petit lloc, com una petita commemoració a un gènere de dansa que quasi bé ja s'ha perdut. El vestuari, d'estil vintage,

li dona a la pel·lícula el contrapunt de la "modernitat". La música del film encomana felicitat i dona vida a la comèdia romàntica de l'any. El jazz és el fil conductor, el que dona sentit a una història d'amor amb un gran final que no et deixarà indiferent.

El mèrit d'aquesta pel·lícula és que agrada gairebé a tothom i genera empatia amb el públic.

El director, d'origen nord-americà, té només 32 anys. Un diamant en brut que ens donarà moltes més sorpreses cinematogràfiques.

Núria Heras Colomer

Davant la jubilació

Se'ns presenta al teatre EL Canal de Salt una obra que relata un fet real. La història d'una família intoxicada pel nazisme, una humanitat malalta i esguerrada. Uns germans afectats pel virus de la mutació actual del nazisme, enclaustrats en una existència familiar falsificada en una presó estreta i asfixiant creada i custodiada per ells mateixos, en què es respira l'odi, la por i la impossibilitat de ser feliç després de tants horrors comesos. Protagonitzada per tres grans professionals, Mercè Aránega, Pep Cruz i Marta Angelat. Els tres molt coneguts per les seves interpretacions a la petita pantalla, especialment a TV3, i ben dirigits per en Kristyan Lupa. L'obra en si té una durada de tres hores i trenta minuts, i en dos entreactes de deu i vint minuts respectivament. Crec que tres hores són moltes hores per una obra de teatre, en especial el primer acte, és una conversa entre les germanes que costa molt de seguir. Es feia molt pesada i molts espectadors així m'ho varen fer saber. En el

segon acte i amb la presència de l'actor Pep Cruz l'obra va guanyar amb agilitat i es va fer més suportable, de totes maneres tres hores són moltes hores per una obra. Tot i aquestes mancances he de felicitar els actors per la seva gran interpretació. Varen ser acomiadats entre grans aplaudiments. Vull fer constar que, en aquest teatre, a partir de la meitat del teatre cap amunt, no es pot seguir l'obra en plenes garanties de sonoritat.

Josep Pla

Fem futur

TREBALLEM PEL SÍ
ANC Salt.

assemblea.cat
SALT

Terra Baixa

Se'ns presenta al teatre de Girona per quarta vegada, aquest clàssic de la nostra literatura escrit per Angel Guimerà. L'adaptació és de Pau Miró i Lluís Homar. El teatre ha estat ple de gom a gom totes les actuacions.

En Lluís Homar ha fet un recital a una sola veu de tota l'obra. Han sigut setanta cinc minuts d'una gran interpretació i digne d'un gran professional. Des del treball dramàtic s'ha respectat totalment l'argument de l'obra, centrant-nos en el que considerem més essencial de la història, el triangle Sebastià – Manelic – Marta. L'objectiu era adaptar-ho a un sol actor, respectant l'argument i no tergiversant els personatges.

En aquesta proposta en Lluís és en Sebastià, l'amo de tot i principal representant de Terra baixa. La Marta és

la víctima més evident d'aquest món sordid. En Manelic, el rostre de la ingenuïtat i la Nuri, la mirada de la innocència en aquest drama de Guimerà.

Ha sigut un clàssic català a una sola veu que ha causat una gran impressió. El públic l'ha premiat amb grans aplaudiments a peu dret durant molts minuts.

Josep Pla

opinió

República i salut per a tothom

La independència és la millor garantia per legislar segons les nostres necessitats, sense ser impugnats constantment

Catalunya ha aconseguit reduir a només 40 minuts el temps que triga un pacient amb ictus des del moment que arriba a l'hospital fins que se li aplica el tractament d'urgència. Això ha fet que l'Organització Mundial de la Salut vulgui exportar el model català a tota la Unió Europea. Catalunya també és el primer sistema sanitari europeu que pot detectar la Immunodeficiència Combinada Greu als nounats, una terrible malaltia genètica també coneguda com a "nens bombolla". Són dos exemples de com quan les administracions catalanes tenen llibertat suficient poden posar en pràctica models de referència al món.

Desgraciadament, fins i tot en Salut, un àmbit teòricament transferit en la seva totalitat a la Generalitat, l'Estat boicoteja i aigualix totes les iniciatives catalanes. Per començar, amb una política devastadora de retallades que obliga a assumir la responsabilitat de la inversió en Salut i Educació a les comunitats autònomes, mentre partides estatals com Defensa s'han mantingut gairebé intactes.

De fet, els contraris a la independència fan gala d'un cinisme inaudit quan neguen les qualitats del nostre sistema sanitari o fan encara una cosa més greu: gosen actuar contra l'estat del benestar i la cohesió social per defensar la seva idea nacional de la unitat de l'Estat ("Les hemos destrozado el sistema sanitario"). És inevitable: la lluita pels drets sempre ha topat, arreu, amb els reaccionaris a qui beneficia l'"status quo". Si no se'n surten, per sort, és gràcies als milers de professionals que, malgrat l'escanyament pressupostari, cada dia es lleven i treballen amb empena i amb una gran dedicació i sacrifici per servir els seus conciutadans i, malgrat tot, garantir-los un dels millors sistemes sanitaris del món.

Per què molts professionals sanitaris creiem que la in-

dependència és el millor instrument per garantir la salut dels nostres conciutadans? La raó de fons és que, a la República Catalana, legislarem d'acord amb les nostres necessitats específiques, sense ser impugnats de forma permanent. Aquesta raó de fons té tres conseqüències operatives: podrem procurar un model de gestió cada cop més eficient, podrem dedicar més part de la riquesa produïda al sistema de salut i podrem recuperar la retribució als professionals del món sanitari. El projecte de Llei d'accés universal a l'assistència sanitària, en tràmit al Parlament, estableix solemnement que totes les persones residents a Catalunya tenen dret a l'assistència sanitària pública a càrrec del Servei Català de la Salut (CatSalut), restablint al nostre territori la universalització de l'assistència sanitària. Un cop aprovada, hauré d'esperar el tradicional recurs al Tribunal Constitucional, que suspendrà automàticament l'esperança de milers de persones durant sis mesos més. Si fóssim independents, la Llei ja estaria en vigor. La nova República Catalana ens presenta l'oportunitat de convertir la transparència en eix fonamental de la gestió pública, amb la màxima exigència democràtica. Aquesta transparència en l'ús dels recursos públics del nostre sistema sanitari és el que haurà de garantir a tots els ciutadans de Catalunya la millor assistència possible a tots els nivells al llarg del temps.

Qui dubta que, amb la independència, tenim l'oportunitat de fer realitat un sistema sanitari millor? Un sistema on es parli d'inversió més que no pas despesa en Salut? La capacitat dels professionals catalans, la recerca i la docència al màxim nivell són el fonament d'aquesta aspiració. La construcció de la Salut de la República Catalana ha de permetre crear un sistema de tothom i per a tothom basat en els principis bàsics d'equitat, qualitat, sostenibilitat i universalitat.

Pere Joan Cardona, metge

L'Ajuntament de Salt ha lliurat els premis 3 Març en un Teatre de Salt ple de gom a gom a Pili Alonso i a la Comissió de Festes, en un emotiu acte a on també s'ha recordat la figura de Salomó Ferrer, qui va ser president de l'Associació de Veïns del barri Centre i que ens va deixar el passat mes de Juny, i a Salvador Sunyer, fundador dels Premis 3 de Març i que per motius de salut no va poder assistir a l'acte. El lliurament de premis ha estat conduït pel conegut periodista Saltenc Albert Requena.

En el seu discurs, Jordi Viñas, alcalde de Salt, ha destacat per sobre de tot la vessant més solidària i col·laborativa dels premis, recordant a tota aquella gent que de manera desinteressada fan de Salt una vila millor, amb molt d'esforç i sacrifici, i ha recordat la importància de poder tenir temps per reflexionar sobre el futur amb calma i amb complicitat amb les entitats de la vila.

També ha tingut paraules de reconeixement pels premiats, a la Pili Alonso en la seva vessant de docent implicada i sempre activa i ha volgut fer extensiva la felicitació a tot el col·lectiu de docents de Salt, que realitzen una tasca excepcional no sempre prou agraïda, i a la Comissió de Festes, un col·lectiu que al llarg de més de 30 anys ha omplert Salt de festa, diversió i il·lusió organitzant els actes més emblemàtics de la vila com la festa major, carnestoltes o la cavalcada de reis i la princesa Samarcanda.

L'alcalde no ha volgut deixar passar l'oportunitat per recordar, amb orgull, la feina feta aquest darrer any amb l'organització d'esdeveniments importants per Salt com han estat la diada del 11S amb més de 130.000 persones i l'èxit de la consulta popular del 24 de Setembre. Durant l'acte també s'ha pogut gaudir d'actuacions musicals a càrrec de Tomàs Fosch & Kryscha Maria que han interpretat conegudes peces musicals com "You are the sunshine of my life", "Just the two of us" i "Georgia on My mind". L'acte ha acabat amb el Cant dels Segadors.

Punts plegats de dos colors

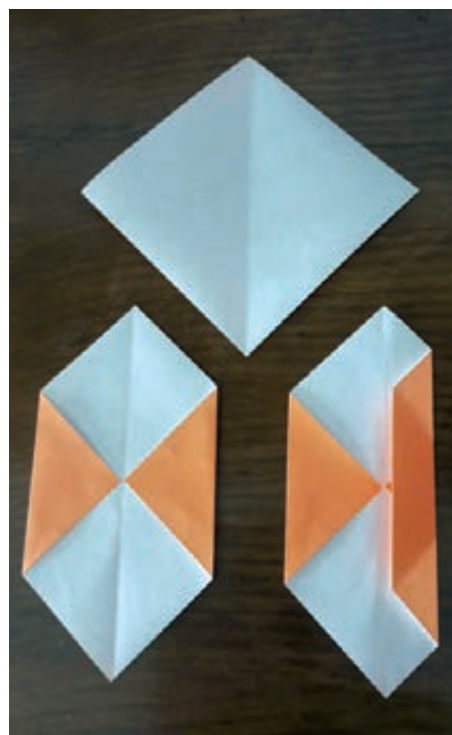

Pels amants dels llibres, els lletraferits i cercadors d'històries que ens fan viure vides i mons paral·lels és molt important comptar amb un marcador de lectura que permeti recuperar-les en el mateix punt on ens hem vist obligats a deixar-les. Hi ha qui els col·lecciona o els elabora amb originals tècniques pictòriques o ben artesanals, per gaudir d'un punt de llibre diferent i adequat al tipus de lectura que decideix iniciar. Així el plaer de llegir i endinsar-se en altres històries comença ja amb el ritual de triar el marcador que ens acompanyarà mentre duri el procés de lectura.

Estem al mes d'Abril, s'acosta Sant Jordi i és un moment excel·lent per combinar el regal d'un bon llibre amb un senzill i elegant marcador de paper plegat, que és convertirà en un estri indispensable per no malmetre la pàgina i trobar de seguida el punt exacte on continuar llegint.

Només ens cal un quadrat de paper d'uns 12 o 15 cm per costat, que ha de ser acolorit de forma diferent per les dues cares o amb una cara de color i l'altre en blanc, o amb dissenys decoratius diversos. Tisores. Cola en barra. Gomets o formes perforades per completar-ne la decoració si es considera adient.

El procés de realització és molt senzill si us aneu fixant i seguint els passos que veureu en les imatges.

- Es plega el quadrat per la diagonal convertint-lo en un triangle i marcant bé la línia del plec (depèn de si es comença a plegar per un color o per l'altre el tipus de disseny surt ben diferent)
- Es torna a desplegar i agafant com a línia central la del plec, es dobleguen les puntes del costat dret i esquerra cap al mig fins que es toquen.
- A continuació es tornen a doblegar els dos costats fins a la línia del centre procurant que els plecs coincideixin exactament amb aquesta línia bàsica.
- Es torna a desplegar el quadrat i ens adonarem que ha quedat seccionat en set línies rectes, la línia central i tres de laterals a cada cantó.
- Tot seguit comencem a doblegar pel costat dret amb el típic plegat del ventall i observarem que ens va quedant una superposició ben original que deixa entreveure els colors de les dues cares del paper.
- Repetim la mateixa operació pel costat esquerre procurant que ens coincideixin molt bé les puntes del quadrat en el centre.
- I ara només ens cal enganxar els plecs de forma total o parcial per donar més consistència al nostre original punt de lectura, podem decorar-los enganxant formes perforades sobretot allà on es perceben zones de color blanc.

Com veieu la senzillesa i l'efecte estètic d'aquest marcador de lectura el fan molt atractiu, a més per elaborar-lo es pot reciclar paper d'emboïmar de dos colors o estampacions diferents que s'enganxen entre ells per aconseguir boniques composicions. És interessant jugar amb els plegats que fan aparèixer a l'atzar el color d'una cara o de l'altre. Que passeu un gran Sant Jordi i gaudiu amb un bon llibre!

Aules temàtiques, nova proposta pedagògica a les arrels!

“L'art d'ensenyar és l'art d'ajudar a descobrir”,
Mark Van Doren

La nostra escola ofereix un ventall metodològic prou ampli per tal que l'infant aprengui, sigui competent i feliç. Des dels inicis del nostre centre, a Educació infantil i a primària treballem per racons, projectes o agrupaments flexibles.

Enguany, a Educació infantil hem engegat un nou plantejament pedagògic, el de les AULES TEMÀTIQUES. Cada aula esdevé un espai o ambient temàtic pel qual, mitjançant un sistema setmanal de rotació, tots els infants poden gaudir de cadascuna de les aules. Cada aula temàtica té uns materials específics i concrets amb la finalitat de treballar uns objectius. Aquesta línia metodològica permet que els infants realitzin un aprenentatge actiu basat en la descoberta, manipulació i experimentació dels diferents materials i propostes que hi ha a les diferents aules temàtiques. En funció dels seus interessos i motivació, l'infant és qui tria l'activitat que vol realitzar cada dia a l'aula. D'aquesta manera desenvolupa la competència d'autonomia, iniciativa personal i empreudoria.

Cada una de les sis aules d'educació infantil és una aula temàtica diferent i els nens i nenes les poden gaudir totes durant la setmana. Les sis aules que tenim són: construccions, joc simbòlic, matemàtiques, experimentació, plàstica i llengua. Tot i que només és un inici, n'estem molt satisfetes!

Us convidem a visitar el nostre blog <http://lesarrels.blogspot.com.es> i properament us comunicarem les dates de les JORNADES DE PORTES OBERTES per tal que veieu a la pràctica aquesta nova metodologia i pugueu conèixer la nostra escola. Us hi esperem!

El Dia de la Pau a La Farga

El dilluns 30 de gener a l'escola La Farga vam celebrar el Dia de la Pau.

Cada any, uns dies abans treballem algun tema relacionat amb la Pau. L'any passat ens vam informar sobre els refugiats sirians, tema que encara podem veure cada dia a les notícies.

Aquest any hem treballat la història de Sadako i les 1.000 grues de paper. Sadako era una nena que vivia a Hiroshima i durant la 2a Guerra Mundial els Estats Units d'Amèrica van tirar una bomba nuclear allà on vivia. Molta gent va morir i molts dels que van sobreviure van emmalaltir per culpa de la bomba. Sadako va ser una de les persones afectades. Una amiga seva li va explicar que si feia 1.000 grues de paper se li compliria un desig. Tot i que Sadako va morir abans de fer totes les grues, amb l'ajuda dels seus amics va aconseguir fer-les totes. El seu desig era que hi hagués pau en el món.

Dies abans tota l'escola de La Farga vam crear grues de paper amb un desig a dins en memòria de Sadako i aquestes ara decoren l'entrada i alguns passadissos de l'escola.

El Dia de la Pau vam dedicar el Parem l'Orella (activitat oral de tota l'escola que fem cada dilluns pel fil musical)

per parlar de les conseqüències de les bombes nuclears i dels països que encara en posseeixen. A la tarda ens vam reunir tots els nens i nenes de l'escola, mestres, pares i mares al pati i els de Cicle Mitjà vam representar la història de Sadako. Va ser emocionant i a molts se'ns va posar la pell de gallina, fins i tot ens va caure alguna llàgrima.

Nosaltres tenim molta sort de viure en un lloc on no hi ha guerra. També sabem que hi ha molta gent que intenta aconseguir la pau, si tots ho intentem segur que aconseguirem que el món sigui MOLT MILLOOR!!!

Alumnes de 4t de La Farga

D'uns cursos ençà la nostra escola ha iniciat canvis i innovacions, tant en les metodologies com en els espais. Per poder realitzar aquests canvis en la metodologia el nostre equip docent s'ha format i es continua formant en totes aquestes innovacions.

Com que som escola multilingüe, una de les innovacions que vàrem començar a realitzar és la **metodologia AICLE**, on s'aprenen els continguts curriculars en una altra llengua que no és la vehicular de l'escola, en aquest cas la llengua estrangera que és l'anglès.

El curs passat vam iniciar-nos amb l'**entusiasMAT**, que és un programa didàctic-pedagògic que es basa en les intel·ligències múltiples i permet treballar les matemàtiques de manera útil i pràctica. Al mateix

temps que ens ajuda a fer metacognició, és a dir, reflexionar sobre els aprenentatges perquè els alumnes mateixos puguin millorar els seus processos. Els continguts matemàtics es treballen de manera cíclica i les activitats parteixen de la realitat i es presenten d'una manera vivencial, útil i lúdica. Els nens i nenes viuen les matemàtiques i així n'aprenen un munt!

Una altra metodologia que fem servir és el **treball per projectes**, que neix de les preguntes que es plantegen els alumnes a partir d'una situació en concret. Aquest tipus de metodologia afavoreix la iniciativa i l'autonomia en el treball. Aquests projectes poden ser **d'aula o interdisciplinaris** i permeten **integrar-hi altres metodologies com el treball cooperatiu, activitats AICLE o l'avaluació per rúbriques**. Amb aquest tipus d'avaluació els alumnes mateixos avaluen el seu treball i també el funcionament del seu equip durant el procés. Potenciem l'aprenentatge entre tots els membres de l'equip i s'aprofundeix en la descoberta dels talents de cadascú.

A més, en aquests treball per projectes també s'integren les **noves tecnologies** (portàtils, tauletes, bee-bots, etc.), ja que aquestes són un element indispensable de la nostra societat i és un recurs més del qual disposen els nostres alumnes per aprendre. Els alumnes de la nostra escola aprenen a utilitzar aquests recursos i se'ls guia pel camí correcte tot educant-los i ajudant-los a utilitzar eficaçment les noves tecnologies; organitzar la informació, destriar-la, sintetitzar-la i utilitzar-la amb criteri són algunes de les habilitats que treballem en el nostre alumnat perquè **un futur siguin persones autònomes, crítiques i reflexives**.

A l'escola fem Filosofia 3/18

El Gegant del Rec, des dels seus inicis, neix amb una filosofia molt clara i que actualment està arrelada i ens identifica com a tret d'identitat d'escola. Els nostres alumnes han de rebre una formació on no només es treballi la part intel·lectual sinó també la part emocional. El benestar emocional, la gestió de les emocions i la planificació de les tasques són bàsics per aconseguir un bon aprenentatge competencial. Aquesta identitat ve determinada bàsicament per dos projectes puntals on tota la Comunitat Educativa hi participa:

la Filosofia 3/18 i la Intel·ligència Emocional.

El projecte de filosofia 3/18 és un currículum ampli i sistemàtic que té com a objectiu reforçar les habilitats del

pensament dels estudiants, partint de la filosofia com a disciplina fonamental, "aprendre a pensar" bàsicament. Consisteix en un conjunt de programes que, aplicats des dels 3 als 18 anys, enforteix la capacitat reflexiva. Es tracta d'un projecte que concreta el desig general d'ensenyar a pensar i pretén desenvolupar les habilitats cognitives dels estudiants, tot ajudant-los a comprendre les matèries d'estudi, a fer-los més conscients de la riquesa del bagatge intel·lectual heretat i a preparar-los en la raonabilitat per a la participació en un món democràtic. Val a dir que el seu mètode permet a l'alumne reflexionar sobre aquells temes que, latents en totes les matèries, no són tractats a l'escola.

"La tradició filosòfica ha treballat sempre un cos específic de conceptes que han estat considerats importants per a la vida humana o rellevants per al coneixement humà. Exemples d'aquests conceptes poden ser: justícia, veritat, bondat, bellesa, món, identitat personal, temps, amistat, llibertat i comunitat". M.Lipman. Filosofia a l'Escola. Tots els alumnes de l'escola realitzen una hora setmanal de filosofia 3/18. Les sessions es duen a terme amb una estructura sistemàtica: presentació de l'activitat (pot ser la

A l'escola fem Filosofia 3/18

lectura d'un paràgraf, veure una imatge, imaginar què hi pot haver en una caixa,...), execució (diàleg, expressió de les idees, emocions, reflexions...) i tancament de l'activitat (autoavaluació i recull d'allò més rellevant en un diari). El/la mestre/a crea un ambient relaxat, enigmàtic, on els alumnes es posen en rotllana per poder parlar. Durant la sessió tot és vàlid, tots els pensaments que s'expressen són escoltats i l'alumne se sent part d'un tot. Aquestes sessions resulten ser apassionants i màgiques, on es crea un vincle, un autoconeixement, una estructuració del pensament i un coneixement profund dels altres.

Equip Pedagògic.

Projectes al Salvador Sunyer

1^r TRIMESTRE

Al SI Salvador Sunyer i Aimeric continuem treballant amb projectes interdisciplinaris, i en el primer trimestre n'engegarem tres.

A Tercer d' ESO el **Gran Recapte** del 18 al 25 de novembre de 2016, els alumnes van treballar per aconseguir voluntaris per participar al Recapte del Banc dels Aliments i punts de recollida d'aliments. Van treballar en grups informant a la resta de cursos de la importància d'aquesta fita, i també a l'escola PIA que està al costat de l'institut. El punt de partida va ser la xerrada de Montse com a responsable del Banc dels Aliments i Montse Puigvert com responsable del voluntariat a Salt.

A Segon d' ESO es crea **El món al Salvador Sunyer**, una maleta viatgera on els alumnes crearan cub (un cub per país) amb la informació de cada un dels països dels alumnes del centre. El projecte s'inicia amb la xerrada de la regidora de l'Ajuntament de Salt, Sra. Eva Rigau, que els farà l'encàrrec de crear la maleta del món. La informació es treballarà des de cada matèria i es recollirà una foto de grup per cada país. Tot el treball es col·locarà a la gran maleta, que s'exposarà a

la nostra biblioteca i a la lu Bohigas, biblioteca pública del nostre poble.

Els alumnes de primer d' ESO van començar el 13 de desembre amb la **Cursa de Nadal**, rebent la visita de Laura García, impulsora de la Cursa de la Dona a Girona, ella els va parlar de com és l'organització d'una cursa. I amb grups de treball van dur a terme la Cursa de Nadal, el 22 de desembre per les escoles de primària: El Gegant del Rec, les Deveses i el Pla.

I des de l'Aula d'Acollida, va començar el projecte de **Nadal**, on es va treballar les tradicions, costums, dates i festivitats de Catalunya amb els alumnes.

Pastisseria artesanal
MARGENAT

des de 1929

Tresors del Ter

Tel.972 230 679 C/ Abat Oliba,10 Plaça Veinat, Salt - Girona

“Què ens fa humans?”, tema de la 8a Jornada de Filosofia de Girona

El divendres 16 de desembre, més de 250 estudiants de 2n de Batxillerat de sis Instituts de les comarques gironines van celebrar la “8a Jornada de Filosofia de Secundària”. Des de feia setmanes, els alumnes de l'Espriu - juntament amb els altres nois i noies - havien estat treballant amb el campus virtual filo.segirones.cat/jf16 una temàtica d'enorme actualitat: el transhumanisme, els cibernets, la possibilitat de copiar la personalitat, la immortalitat de la consciència, etc.

Des de fa 8 anys s'organitza aquesta Jornada en ocasió del Dia Mundial de la Filosofia, convocat per la UNESCO, que oficialment se situa a finals de novembre. En les diferents edicions hi han passat cap a dos mil cinc-cents alumnes de 2n de Batxillerat de 15 diferents Instituts.

El programa de la Jornada d'enguany - que es va desenvolupar durant la primera part del matí a la Facultat de Lletres de la Universitat de Girona - incloïa debats intercentres, presentació d'audiovisuals i un esmorzar de treball al Claustre de Sant Domènec, i mes tard, a l'Auditori de la Mercè, ple de gom a gom, una conferència magistral, les comunicacions d'alumnes i actuacions musicals. Els mateixos estudiants s'encarreguen de l'staff, de la gestió dels grups, de la comunicació, etc.

Prèviament s'havien estudiat qüestions com l'evolució dels humans, la possibilitat de convivència amb cibernets

o amb màquines capaces d'aprendre, les característiques essencials de l'ésser humà o les fronteres en la seva manipulació. **Al Moodle hi havia nombrosos recursos:** textos d'au-

tors com Damasio o Carbonell, audiovisuals selectes dels “TEDTalks”, de la sèrie “Amb filosofia” (TV3), o de “Black Mirror” (Channel 4). També es va valorar el recent treball de Yann Arthus-Bertrand, “Human” (2015), l'exposició “+Humans” (CCCB) o propostes trencadores com el sorprenent “2045 Avatar Project”.

Una altra fita remarcable va ser l'estrena d'un audiovisual realitzat per alumnes dels Instituts Campalans (d'Anglès) i Espriu (de Salt), amb el títol “Deixa-m'ho pensar!”, que suposa una reflexió sobre la condició humana.

A l'Auditori de la Mercè es va poder gaudir de la conferència del professor Oriol Ponsatí-Murlà (UdG), amb el títol “La mentida que ens humanitza”, i hi va tenir lloc l'entrega dels guardons als dotze alumnes premiats per les seves comunicacions, sobre una pregunta ben concreta “Animal, humà, avatar: és aquesta la nostra evolució?”, que han estat Neus Martí i Gina Duran (Institut Campalans, d'Anglès), Judit Quintana i Meritxell Garriga (Institut de Vilablareix), Zoubida Azfan i Laura Tarrés (Institut Espriu, de Salt), Eric Cano i Montse Quer (Institut Sta. Eugènia, de Girona), Pau Tubert i Laura Pérez (Institut de Cassà) i Daniel Cristóbal i Federico Giovanini (Institut Xifra, de Girona). Entre altres premis podran fer un workshop de treball al Parc tecnològic de la Universitat de Barcelona i a alguns d'ells se'ls publicarà la seva comunicació a la innovadora i ja prestigiosa revista “Filosofia, ara!”.

Aquesta iniciativa sorgeix d'un Grup de treball de professors de Filosofia, amb el suport de la Càtedra Ferrater Mora, del CRP del Departament d'Ensenyament, dels Ajuntaments de Girona i de Salt, la FPdGi i diverses cases editorials, com Cruïlla, McGraw Hill, Text La Galera, Vicens Vives i Barcanova. Des d'ara, i després de l'èxit d'aquesta iniciativa pedagògica innovadora, ben consolidada, ja s'està preparant la 9a Jornada, que se celebrarà el 15 de desembre de 2017.

Institut Vallvera. Preparant les PAUS amb l'alumnat de 2bat !!!

L'alumnat de segon de batxillerat va realitzar, el passat dimecres 1 de febrer, una sortida facultativa a Barcelona. Van visitar el MNAC (Museu Nacional d'Art de Catalunya): els matemàtics van fer una visita lliure i els de Literatura i d'Història de l'Art van fer el recorregut de les obres de les PAUS. Posteriorment, ens vam dividir: el grup de mates va anar al MMACA, al Museu

de les Matemàtiques, Cornellà, i la resta vàrem visitar el pavelló Mies van der Rohe. Després, vàrem fer una visita guiada per una de les joies del modernisme català, el Palau de la Música Catalana. En acabar, ens vàrem reunir per dinar plegats.

Les sortides que es realit-

zen a segon de batxillerat totes són de caire facultatiu: teatre, museus. La metodologia activa i participativa que practica l'institut Vallvera fa que els resultats acadèmics siguin molt satisfactoris; en la darrera convocatòria de les PAUS de juny, tot l'alumnat de batxillerat que es va presentar va ser considerat apte. També un dels treballs de recerca de primer va obtenir el primer premi i una menció específica.

Un camí oblidat: el que anava de Girona a Aiguaviva per Vilablareix (Ricard Teixidor i Palau) - 1a. part

La Maçana, un rec que feia de camí

Aquest camí que volem recuperar de l'oblit no era cap dels actuals que van des de Girona a l'església parroquial de Sant Menna de Vilablareix i després a Aiguaviva. La llera del rec de la Maçana¹ feia de camí. Si bé el trobem documentat com el camí que anava de Girona a Vilablareix o a la inversa (depèn del sentit cap on el fem anar), en realitat arribava fins a Aiguaviva.

La Maçana (a Vilablareix és el rec de les Maçanes per distingir-lo del rec de la Maçana, que és un altre que passa per davant del mas homònim)² neix més amunt de can Castanyer, a la muntanya de Sant Roc, on al mapa de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC) consta com a barranc de can Castanyer. Després de voltar l'església a la banda de ponent, travessa la carretera actual de Vilablareix a Salt i passa pel pla de Vilablareix en direcció nord-est fins a l'AP-7. A partir d'aquí, el curs antic ha desaparegut enterrat, d'ençà de la construcció d'aquesta via de comunicació; ha estat desviat i passa tota vora de l'autopista fins a desembocar al Ter. La Maçana "vella" continuava, doncs, en la mateixa direcció i entrava al terme municipal de Salt a l'altura de can Pi del Pla. Travessava el passeig del Marquès de Camps allà on ara hi ha la rotonda d'on se surt per anar a l'autopista i a partir d'aquí ha quedat soterrat sota la trama urbana fins a l'estació del tren d'Olot. Des d'aquí baixava per l'actual carrer de Mn. Sebastià Puig i continuava pel carrer de la Maçana, ja dins de l'antic terme municipal de Santa Eugènia, fins a desembocar al Güell. Antigament, a Salt, la Maçana no era altra cosa que un indret drenat per desguassos on s'hi escorria l'aigua de gran pluja, i acabaven formant rierol. Aquest rec ha variat el seu curs al llarg del temps. Els propietaris de les terres adjacents la van "domesticar". Abans no anava en direcció al Güell sinó a la sèquia Monar i, més anteriorment, a una zona propera al Ter coberta d'aiguamoixos. En lloc de seguir pel carrer Mn. Sebastià Puig, es decantava cap al nord per l'actual carrer Dr. Castany i, tot recte, passava a la banda de llevant de la Coma Cros, on afluïa al canal. Encara havia tingut un altre traçat. Ja dins del terme de Santa Eugènia, es desviava pel carrer Guilleries i afluïa al rec comtal pel costat de llevant de la Marfà³. Amb tot, en època de pluges intenses, la Maçana no podia engolir tota l'aigua acumulada als camps per on passava i en arribar a Salt es desbordava i causava greus inundacions, l'última de les quals va ser l'any 1971 (cf. Figura 1). Per això se la va desviar.

Figura 1. Prolongació del carrer del Doctor Ferran, en direcció sud cap a la zona del Pla de la Maçana, inundat pel desbordament de la Maçana. (1971-09-20). Autor: Torres. Fons 100 Arxiu Municipal de Salt.

Descripció per etapes

De l'antic Pont del Dimoni a Vilablareix

El camí de Vilablareix comença a Santa Eugènia (cf. Figura 2), en el punt del rec de la Maçana on el vell camí de Girona a Santa Eugènia el travessava, després d'haver salvat el Güell mitjançant el pont del Dimoni⁴.

Figura 2. Traçat des de l'antic pont del Dimoni a Vilablareix

Ressegueix l'antiga llera del rec que actualment és el carrer de la Maçana que transita per un indret on, abans de la dècada de 1960, no hi havia edificacions, només camps i horts. Entra al municipi de Salt per l'actual carrer de Mn. Sebastià Puig. Tampoc aquí no hi havia edificacions, fora de can Mota i can Pou, situades al peu mateix, a la banda de ponent (cf. Figura 3). A partir d'aquí, rec i camí han quedat sota carrers i edificacions fins a l'altra banda de l'avinguda de la Pau, on es creuava amb el camí del Sitjar⁵. El pas del camí de Vilablareix per aquest indret ja el trobem documentat l'any 1184, que tracta de l'establiment fet pel monestir de Sant Daniel als Sitjar, senyors del mas homònim, d'una feixa en el pla de Salt, que afrontava a orient amb l'alou dels establerts i a occident *in strata publica que tendit a Gerunda apud Villablareix*⁶.

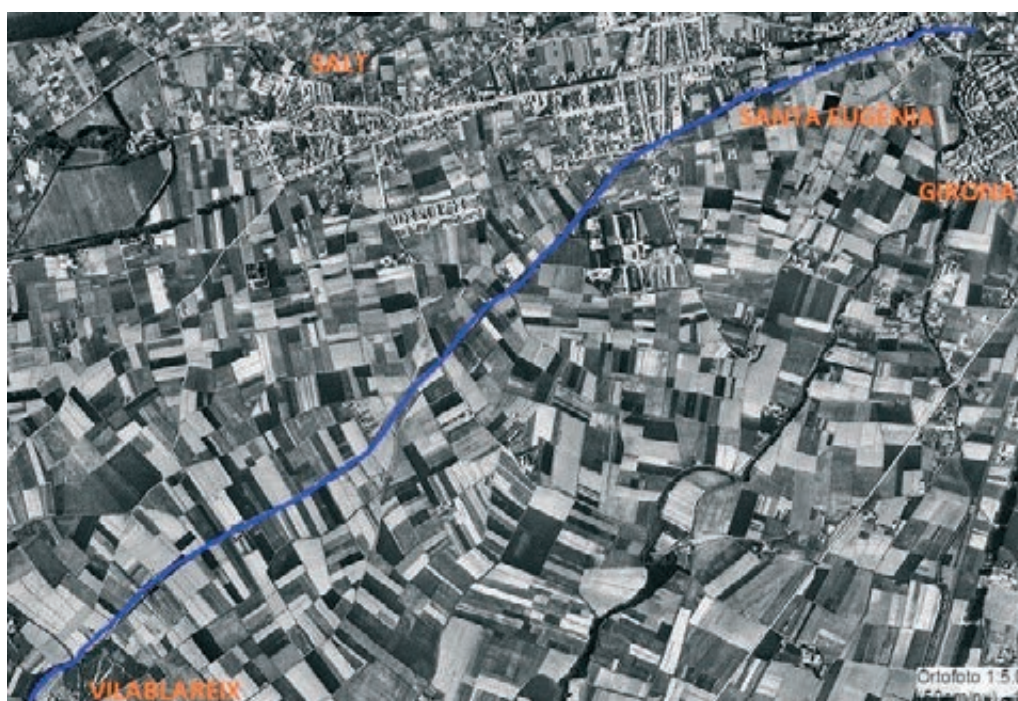

Figura 3. Les imatges del vol aeri del 1956 mostren el pas de la Maçana (que hem ressaltat de color blau) pel pla de Salt i Vilablareix (ICGC).

Des d'aquí fins a la rotonda del passeig del Marquès de Camps ha estat llaurat. Apareix a l'altre costat, on es bifurca; el nostre camí és el blanc que va en direcció sud-oest, i el que va en direcció cap a ponent és el camí vell de Montfullà, també conegut com el camí dels carlins (cf. Figura 4). Aquí comença un tram de terra de 460 metres que a l'altura de can Pi del Pla entra al terme municipal de Vilablareix. Una fita de terme dreçada al peu mateix així ho assenyala. Quan hi passava el rec era camí fondo. A partir de la granja d'en Nadal ha estat llaurat fins a l'AP-7.

Figura 4. Bifurcació després de la rotonda. La branca de la dreta és el camí de Montfullà, també conegut com el camí dels carlins.

El rec de la Maçana apareix a l'altre costat de l'autopista i feia de camí fondo. Passa a tocar les parets del Viver (una casa en ruïnes) a la banda sud-est, i 300 metres amunt al davant mateix de can Llinàs, al mapa de l'ICGC, escrit Llinars. En el cadastre de Vilablareix de l'any 1739 el trobem documentat com *camino real del pueblo* [s'entén Vilablareix] a *Gerona*, que fa d'afrontació de peces de terra⁷. Al bosc de la Maçana s'ajunta amb la carretera de Vilablareix a Salt amb la qual comparteix el traçat fins a la carretera del Perelló al temple parroquial. No passa, per tant, ben bé al costat de l'església que queda a uns 100 metres a la banda de ponent.

De Vilablareix a Aiguaviva

El camí antic no segueix per la carretera que puja cap a l'ermita de Sant Roc (al mapa de l'ICGC se l'anomena carretera del mas Pi). Ara és un camí fondo emboscat que passa entre can Jordà i les instal·lacions de la granja i arriba fins al cementiri municipal (cf. Figura 5). Aquí s'ajunta amb el camí de cal Curt que ve de la carretera del mas Pi. Puja per la muntanya de Sant Roc vora camps i a voltes és camí fondo, fins arribar a un collet que queda a llevant del turó de Sant Roc (cf. figura 6). En aquest punt deixa el terme de Vilablareix i entra al d'Aiguaviva. Baixa al mig de camps i pel costat de can Moner i can Rusquer i, a mesura que s'acosta a la riera de Marrocs⁸, el pendent s'accentua, especialment després d'un revolt molt tancat. Traspassat el curs fluvial a gual, el camí fa una remuntada al mig del bosc fins a un planell i, després de passar a llevant del mas Solà, s'uneix amb l'antic camí de Girona a Vic que ve del veïnat del Puigtorrat. A partir d'aquest punt, la via compartida pels dos camins seguia per sota de l'actual carretera GI-533 i rotonda i després a la banda esquerra. A l'altura de can Talaia de Baix girava a la dreta, travessava la carretera i entrava al nucli urbà. Pujava per l'actual carrer de les Escoles fins a la plaça de la Constitució, situada al davant de l'església (cf. Figura 7).

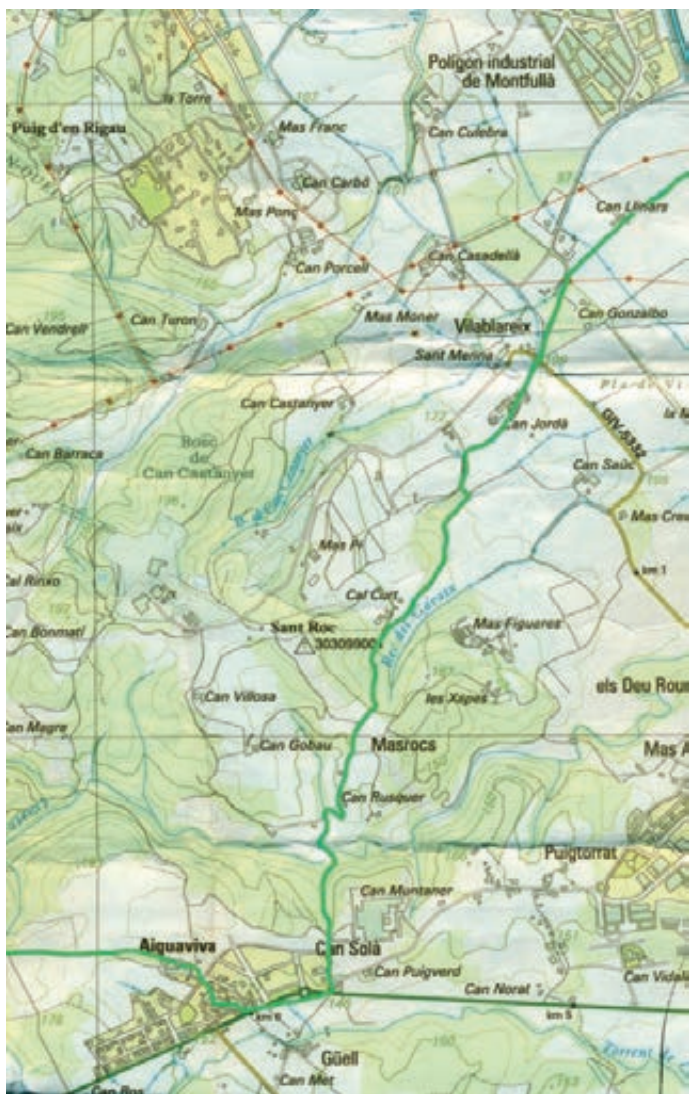

Figura 5. Traçat des de Vilablareix a Aiguaviva

Figura 7. Plaça de la Constitució d'Aiguaviva

1-Fins a l'any 2005 hi havia hagut confusió amb la dualitat de grafies, Maçana o Massana. En aquesta data el Ple ordinari de l'Ajuntament de Salt, basant-se en testimonis orals i amb l'estudi realitzat per la Universitat de Girona, va aprovar els topònims geogràfics del sòl no urbanitzable del municipi, en els quals hi havia el de la Riera Maçana (cf. Arxiu Municipal de Salt, 2011; consulta en línia <https://arxiuunicipaldesalt.wordpress.com/2011/12/01/riera-macana-o-riera-massana/>. Data: 7-11-2016).

2- GISPERSAUCH, 1986: p. 81-82.

3-La informació sobre els canvis al curs de la Maçana ens l'ha facilitada Agapit Alonso, com a fruit de les seves investigacions.

4- El pont del Dimoni, projectat i dirigit per l'arquitecte Guillem Granollers, de Montfullà, es va construir l'any 1357. L'any 1968 va ser desmuntat, pedra a pedra, quan ja havia perdut la utilitat després de la construcció de la carretera de Girona a Anglès i la formació del barri de Sant Narcís. Les pedres, numerades una a una, van estar a punt d'anar a parar a un abocador de runes, però al final s'han conservat en un cementiri i en un magatzem de l'Ajuntament de Girona (cf. FREIXAS, 1980)

5- Aquest camí és anomenat així perquè passa pel Sitjar, una casa forta originària del s. XI i reformada el segle XVI per convertir-la en un mas agrícola. Venia de Quart i Palol d'Onyar, entrava al barri antic de Salt pel carrer de la Processó i arribava a la plaça de la Vila.

6- MARQUÈS, 1997: p. 133-134.

7- Arxiu particular de la família Gispert-Sauch i Viader del mas Saüch de Vilablareix; *Cadastró de Vilablareix del Corregimiento de Gerona* (1739), n. 95, 97, 99, 100, 102, 104, 105, 110, 112, 113, 129. cf. GISPERSAUCH, 1986: p.100.

8- Si bé al mapa de l'ICGC està escrit riera Masrocs, a la contrada se'l coneix com riera de Marroc o Marrocs (en alguns documents antics grafiat Marroch o Marrochs).

Temperatures i pluviometria

Fonts: Gerard Taulé (Salt-XOM)

gener de 2017

Dies	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Temperatura Mínima	-0,5	-0,9	0,8	-0,4	-1	-2,5	-3,4	-1,5	-0,5	1,4	3,6	2,1	2,5	-1,3	-1,4
Temperatura Màxima	14,6	15,3	14,3	15	14	12	12,2	13	13,6	12,6	15,1	16,4	12,4	10,5	11
Mínima Parc Monar	-2,5	-3,2	-2	-2,7	-1,7	-5,7	-5,5	-3,4	-2,7	-1,1	2,3	0,1	2,8	-2,9	-3,3
Pluja/mm.										ip		1,2			0,2

Dies	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Temperatura Mínima	3,4	-3	-4,5	-3,1	5,7	7	5,8	6,6	3	2,4	1,9	4,4	7,8	4,2	1,5
Temperatura Màxima	12,6	6,5	7,6	10,6	8,4	10,1	7	9,4	15,3	5,7	11	14,4	11,8	15,4	16,8
Mínima Parc Monar	1,3	2,5	-0,7	-4,8	5,3	7,1	5,8	6,3	0,9	3	0,6	3	8,3	3,4	-0,4
Pluja/mm.				12	26	21,2	29,6	1,4		3,2	2,3	18,5	1,3		

Dies de pluja: 12
Màxim en un dia: 29,6 (mm)

Pluja acumulada: 116,9 (mm)
Temperatura màxima: 18,3° el dia 31 de gener

Temperatura mínima: -4,5° el dia 18 de gener

febrer de 2017

Dies	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Temperatura Mínima	5,8	9	7,1	8,8	7,1	5,1	7,1	4	0	2,8	2,4	10,1	12,3	11,8	10,8
Temperatura Màxima	16,8	16,8	18,6	19,6	15,4	18,6	20,4	15,7	16,2	16	15	14,4	15	19,6	14
Mínima Parc Monar	4,6	8,3	5,7	8,1	7,6	2,5	5,7	6,3	-2,2	1,1	-0,2	8,7	11,7	11,1	10
Pluja/mm.		0,9					8,9				1	0,2	24,2	10,2	5,3

Dies	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Temperatura Mínima	9,4	5,5	4,1	7	3,5	3,1	4,1	6,4	7,7	3	2	4,4	6,3
Temperatura Màxima	18	19,9	18,1	17,2	19,7	20,7	21,9	17,5	14,9	17,4	18,8	19	18,2
Mínima Parc Monar	8,5	5,1	2,2	4,6	1,1	0,9	1,6	3,8	9,1	0,9	0,4	3,4	4,3
Pluja/mm.							0,2	4,9					

Dies de pluja: 9
Màxim en un dia: 24,2 (mm)

Pluja acumulada: 55,8 (mm)
Temperatura màxima: 21,9° el dia 22 de febrer

Temperatura mínima: 0° el dia 9 de febrer

Resum meteorològic gener i febrer 2017

Gener

Aquest gener, amb 6,9° de mitjana, ha estat força més fred del normal si considerem el segle XXI, -1,3° d'anomalia respecte la mitjana del període 2000-2017 a Salt. És el 2n gener més fred des de l'any 2000, tinc dades des del juliol de 1999. Però si considerem el segle XX seria un gener absolutament normal, els 6,9° de mitjana són molt propers als 7,2° de mitjana a Girona el segle XX. A Girona-Sèquia han tingut 7,4° de mitjana, per tant l'anomalia seria de +0,2° respecte el segle XX. En tot cas sí que és plujós, el 2n més plujós del segle XX amb 116,9 mm, el més plujós és 2006, amb 146,6 mm. Això a Salt-Plaça Sant Cugat. Però queda molt lluny dels generes de 1977, 1982 i 1979 propers a 300 mm a Girona.

Febrer

A Salt ha estat el mes de febrer més càlid del període juliol

1999-febrer 2017 amb 11,9° de mitjana, superant el febrer de 2007, 10,7°. L'anomalia de les temperatures mínimes ha estat un més elevada que el de les màximes (3,3° vs 2,5°), per efecte de l'abundant nuvolositat, 4,6 octes, amb 8 dies tapats i només 5 dies serens. No hi ha hagut rècord de temperatura màxima, 21,9° és una màxima allunyada del rècord, 26° del febrer de 2007. Només hi ha hagut un dia de glaçada, 4,8 dies menys de la mitjana. A Salt-Plaça Sant Cugat la temperatura mitjana ha estat d'11,9°, supera en 1,2° la mitjana del febrer més càlid des de 2000, l'inici, és el febrer de 2007, 10,7°.

Pel que fa a la precipitació, 54,8 mm a Salt, un mes força normal, 7 mm més que la mitjana. No hi hagut cap entrada d'aire fred i han predominat els vents de migjorn, xaloc i llevant, càlids. La temperatura màxima absoluta, 22° a Girona, ha quedat lluny del rècord, 26,5° del febrer de 2007.

Gerard Taulé

FARMÀCIES de guàrdia: mes d'ABRIL

DAVESA , Major, 20 Dies: 1 - 11 - 21	972230568
ESCATLLAR , Guillerics, 60 Dies: 5 - 15 - 25	972230103
ANNA JUBERO , Major, 157 Dies: 2 - 12 - 22	972233518
BALERI , Pla de Salt, 15 Dies: 7 - 17 - 27	972441001
DOMENECH , Llevadores, 7-9 Dies: 9 - 19 - 29	972439935

NIETO , Àngel Guimerà, 75 Dies: 3 - 13 - 23	972233645
ORDIS , Pg. Països Catalans, 71 Dies: 4 - 24	972237704
MUÑOZ , Pg. Països Catalans, 145 Dies: 6 - 14 - 16 - 26	972243412
ROCAS , Major, 269 Dies: 10 - 20 - 30	972231249
NOGUERA , Pg. M. de Camps, 20 Dies: 8 - 18 - 28	972232578

Ingredients:

- 1 conill gran
- 50 g de mantega de porc
- 400 g de ceba
- 400 g de bolets
- 1 pastilla de brou
- 1 cullerada de farina
- 1 got de vi blanc sec
- Pebre i sal

Elaboració:

Desfeu la pastilla de brou en mig litre d'aigua calenta. Després, desfeu la mantega en una cassola i poseu el conill trossejat i assaonat amb pebre i sal. Seguidament, fregiu les cebes i els bolets trossejats en la mateixa mantega. Deixeu coure uns minuts i afegiu una mica de farina barrejant bé. Per últim, poseu de nou els trossos de conill a la cassola i regueu amb el vi. Afegiu el brou i deixeu coure durant 50 minuts fins que la carn estigui tendre.

Recepta de la Sra. ROSA CARRERAS SIDERA del grup de Les Cuineres de Salt.

un salt enrere

Fotografies complementàries de la contraportada de la presó, convent i església de Santa Clara l'any

1967, ubicats al carrer del mateix nom, Santa Clara, actual carrer Abat Oliba i plaça Catalunya.

Fotos: SGDAP de Aj. de Girona.

Naixements, casaments i defuncions

Naixements

Rouaida Daninouj	31/07/16	Mohamed El Allam El Kadaoui	10/12/16	Sara Jouga	06/01/17
Mohamed El Amri El Ouarti	26/09/16	Imran Dabihi Kerkri	11/12/16	Malak El Meriami	07/01/17
Noah Ruhi Pato	04/11/16	Lian Evans Ponce Mira	11/12/16	Arwa Bouaida Allali	07/01/17
Mia Ruhi Pato	04/11/16	Emily Alejandra Ucles Midence	12/12/16	Emma Santaengracia Megias	08/01/17
Jordi Trilla Martín	11/11/16	Victor Hugo Brito Rosa	12/12/16	Aina Martínez González	08/01/17
Marc Uriel Sales	08/11/16	Roc Moret Costa	14/12/16	Mia de Dios Bermudez	09/01/17
Clara Varela Delgado	09/11/16	Malak Laghrissi Hamada	14/12/16	Dina Azghough Essalhi	10/01/17
Akram Boubes Boubass	13/11/16	Ainara Martínez González	14/12/16	Youssef Ahbiti	11/01/17
Marc Sanz Carrera	14/11/16	Salsabil Akoudad	15/12/16	Abril Garabal Diaz	11/01/17
Carla Uriel Sales	15/11/16	Mohsin El Baghdady	15/12/16	Tajmanti	14/01/17
Uma Font Pedret	16/11/16	Leonardo Rivera Dura	15/12/16	Jujhar Singh Kaur	15/01/17
Ivonne Aseidu	18/11/16	Drissa Diallo	16/12/16	Enzo Pedro Villamil	19/01/17
Yago Hernández Galera	18/11/16	Luka Viñuelas Gil	16/12/16	Ibrahim Zeroual	20/01/17
Nizar Johar	19/11/16	Rodovay Bosch	18/12/16	Josep Aurich Paunov	20/01/17
Gabrielly Mendes De Paula	20/11/16	Soheyb El Maroufi Akhlef	19/12/16	Ingrid Nuñez Amagua	20/01/17
Douaa Sefioune	22/11/16	Youssra Dahman El Fechtali	19/12/16	Djenabou Bah	20/01/17
Thais Esteras Luján	22/11/16	Dylan Delgado Gómez	21/12/16	Aissatou Bah	20/01/17
Hadil Bouzyane	23/11/16	Noumary Sidibe	22/12/16	Matias Rueda Méndez	22/01/17
Avineet Kaur	23/11/16	Ibtissam Boubes Barrahou	23/12/16	Soraya Santiago Reviriego	22/01/17
Omaima El Mir El Miri	24/11/16	Bassiru Camara Manneh	23/12/16	Iker Pera Calvo	24/01/17
Emma Fernández Sarmiento	25/11/16	Nimrat Kaur	24/12/16	Karam El Haddad	24/01/17
Oussaid Sánchez	26/11/16	Amanda Ahumada Nova	25/12/16	Doha Daghbach	24/01/17
Alexia López Torres	26/11/16	Sandy Ramou Toure	26/12/16	Mohamed Fauzi	25/01/17
Inssaf Kassrioui	26/11/16	Daniela Millan López	27/12/16	Berta Ciurana Casals	26/01/17
Mohamed El Khatouti	30/11/16	Hayat Tahiri Dos Reis	27/12/16	Laia Larriba Casali	26/01/17
Mariyamou Sakouli	02/12/16	Dylan David Garcia Zuniga	28/12/16	Alba Montero Mantas	27/01/17
Joan Porcell Calle	03/12/16	Yusuf Jallow Konteh	29/12/16	Ludi Garriga Calazans	27/01/17
Anny Brigith Medina Canales	01/12/16	Rokia Doumbia Doumbia	30/12/16	Alba Remedios Carrasco	27/01/17
Dylan Núñez Valdes	03/12/16	Marian Sanyang	01/01/17	Fatumata Touray	30/01/17
Frankina Adu	06/12/16	Ekamjit Singh	02/01/17	Mohamed Hammani	27/01/17
Sofia Guell Poyatos	07/12/16	Ayden Gael Reyes Ordonez	03/01/17	Rita Figueras Bartomeus	30/01/17
Ritaj Taleb	09/12/16	Imrane Farguach	03/01/17	Isatou Nyabally	31/01/17
Morad El Issi	09/12/16	Shams Saghraoui	03/01/17	Aissata Cisse	02/02/17
Nora Cobo De Freitas	10/12/16	Fatima Conteh Conteh	05/01/17	Saira Villanueva Javega	02/02/17

Casaments

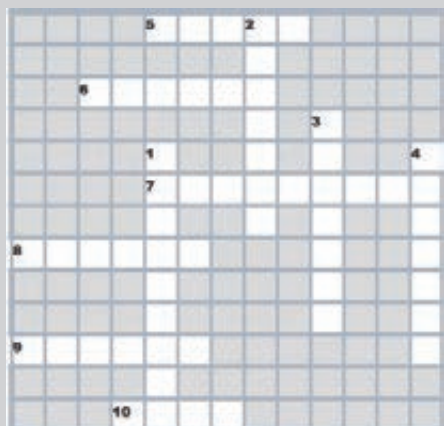
Antonio Romero García		Karim El Mdadhi		Soufiane Bakkali	
Jessica Benjumea Diaz	15/10/16	Vanessa Fernández Gordillo	07/12/16	Miriam Fernández Angel	12/01/17
David Gumma Brugués		Juan Antonio Expósito Lozano		José Martín Rivera Hernández	
Maria Queralt Ballara Franco	12/11/16	Josefa Mayol Rubio	12/12/16	Yessica Yaquirlin Escoto	16/01/17
Belkacem Mchacht		Jorge Arbolea Rosa		Antonio Echave Palomino	
Natija Taouati Taaouati	15/11/16	Mercedes Muñoz Garrido	16/12/16	Núria Traveria Hereu	20/01/17
Alberto Manuel Fernández Calvo		Maria Figueras Torroella		Manuel Luis García González	
Leticia Sonia Bao Simón	18/11/16	Alba Bartomeus Sala	16/12/16	Nazarena García Estrada	20/01/17
Narciso Ribas Lloret		Amadou Diop		Mohammed Attaf	
Nilsa Y. Henriquez Ponce	19/11/16	Silian A. Calix Cáceres	16/12/16	Dolores Ribera Zuniga	20/01/17
Thierno Moussa Sow		Amadou Mballo		Mario Servando Parro	
Hadiaratou Sow Sow	22/11/16	Aminata Mballo Balde	23/12/16	Waleska A. Salgado Vásquez	30/01/17
Omar Ouchan Adachouia		Victor R. Centurion Casadevall		Mamadou Coulibaly	
Chaima Boubes	30/11/16	Wanda C. Delgado González	23/12/16	Jenny Alcántara De la Paz	01/02/17

Defuncions

Job Canales Zambrano, 20 anys	22/10/16	Carmen Navarro Fresquet, 101 anys	10/12/16	Purificación Lapaz Martínez, 91 anys	05/01/17
Dolores Juanola Plana, 98 anys	01/11/16	Jorge Coiduras Charles, 54 anys	10/12/16	Maria Josefa Mena Muela, 69 anys	09/01/17
Miguel Gómez Romero, 88 anys	31/10/16	Antonia Gibert Restudis, 80 anys	13/12/16	Juan Busso Feliu, 85 anys	09/01/17
Mercedes Bosch Tarrés, 83 anys	01/11/16	Nuria Varela Sala, 87 anys	13/12/16	Josep Pigem Ramis, 73 anys	11/01/17
José Barrios Yañez, 61 anys	05/11/16	Jacinto Palma Álvarez, 83 anys	07/12/16	Josefa Verdaguier Garangou, 95 anys	12/01/17
Concepción Bardera Fabrellas, 87 anys	05/11/16	Manuel Escobar Ramírez, 66 anys	15/12/16	Jordi Blanquera Casagran, 54 anys	13/01/17
Enriqueta León Díaz, 87 anys	12/11/16	Antonia Vázquez Quintero, 96 anys	18/12/16	Francisco Pont Bosch, 92 anys	14/01/17
Foday Keita, 39 anys	10/11/16	Rosa Vidal Reixach, 96 anys	20/12/16	Francisca Sánchez Fernández, 86 anys	17/01/17
Carlos Medina Albertí, 48 anys	13/11/16	Joaquina Sánchez Sánchez, 91 anys	20/12/16	Francisca Parera Sureda, 87 anys	17/01/17
Dolores Martí Vilagran, 93 anys	14/11/16	Catalina Bellapart Sans, 86 anys	22/12/16	Dolores Nieto Muñoz, 92 anys	19/01/17
Carmen Camós Coma, 85 anys	14/11/16	Baudilio Feliu Guitart, 89 anys	22/12/16	M. Carmen Casellas Ciurana, 70 anys	20/01/17
Enrique González Pardo, 82 anys	14/11/16	Miguel del Saz Megia, 61 anys	23/12/16	Maria del C. Bouza Garceso, 64 anys	20/01/17
Carlos M. Oliver de Escobal, 93 anys	16/11/16	José Ferrero Lubeiro, 72 anys	25/12/16	Nemesio Carles Castany, 89 anys	21/01/17
Leonor Aguilar Berral, 84 anys	17/11/16	Carmen Bartrina Culler, 88 anys	24/12/16	Alfonso Pujol Forniol, 96 anys	22/01/17
Manuel Benjumea García, 69 anys	18/11/16	Miguel Amo Navarro, 97 anys	26/12/16	Antonia Cudinach Escribano, 94 anys	24/01/17
Justiniano Ortiz Rodríguez, 86 anys	18/11/16	Maria Dolores Clavero Ruiz, 61 anys	23/12/16	Teresa de J. Fdez. Iglesias, 46 anys	24/01/17
Juan Gómez de los Reyes, 80 anys	18/11/16	Pilar Bosch Crous, 90 anys	28/12/16	Mercedes Rodríguez Cayuela, 92 anys	24/01/17
Salvador Valle Lobato, 72 anys	19/11/16	Mercedes Badenas Santiago, 95 anys	31/12/16	Aurelio Jiménez Rentero, 81 anys	25/01/17
Juan Suñer Rigau, 65 anys	21/11/16	Jose Bigorda Juliá, 88 anys	31/12/16	Esteban Pinsach Oliveras, 62 anys	23/01/17
Diego Galindo Vázquez, 90 anys	01/12/16	Safia Talbi, 73 anys	31/12/16	Juan Membrive Pallares, 76 anys	27/01/17
Mercedes Mallorqui Barnes, 65 anys	02/12/16	Maria del Pino Pérez, 85 anys	03/01/17	Piedad Ruiz Cuellar, 89 anys	27/01/17
Enrica Galderique Maristany, 83 anys	05/12/16	Tomas Gibrat Planella, 80 anys	03/01/17	Maria Serra Muntada, 97 anys	29/01/17
Samara Reyes Amador, 30 anys	06/12/16	Valeriano Esteban Gallardo, 73 anys	04/01/17	Hipólita Gil Cano, 93 anys	30/01/17
Torcuato Fernández Sánchez, 84 anys	09/12/16	Baudilio Pagés Estadella, 83 anys	04/01/17		

Encreuats

HORIZONTALS

5. És un esport d'equip de contacte, que consta de dos equips amb quinze jugadors cadascun; cada partit consta de dues parts de 40 minuts amb un descans de 10 enmig. Els jugadors lluiten per la possessió de la pilota per aconseguir plantar-la a terra a la zona de marca o d'assaig de l'equip rival, amb una o dues mans i sense deixar-la anar.

6. És un esport de pilota en què s'enfronten dos jugadors o dues parelles de jugadors, que es desenvolupa en una pista rectangular dividida transversalment per una xarxa, consisteix a colpejar la pilota amb una raqueta per fer-la passar per damunt de la xarxa de manera que l'adversari no la pugui tornar.

7. Consisteix a córrer (excepte en un cas) una distància determinada amb l'objectiu de completar-la amb el menor temps possible. Una sortida serà nul·la si l'esportista es posa en moviment abans que senti el tret de sortida.

8. És una família d'esports en la qual dos equips competeixen per portar una pilota o un disc amb un estic cap a la porteria que està defensada per l'equip contrari, amb l'objectiu de marcar gols. Hi ha diverses modalitats: sobre herba, sobre patins, sobre patins en línia, sobre gel, subaquàtic o sala.

9. És un esport d'equip jugat entre dos equips d'onze jugadors amb una pilota esfèrica. És l'esport més popular del món. Es juga en un camp rectangular de gespa o gespa artificial, amb una porteria a cada un dels costats del camp. L'objectiu del joc és introduir la pilota a dins de la porteria contrària, impulsant-la amb el peu o qualsevol altra part del cos excepte les mans.

10. És l'art d'ensenyar a un cavall a ser dòcil, equilibrat i obediènt. La clàssica és una disciplina hípica basada en l'execució d'un conjunt de repeses per a demostrar la preparació del concursant i la franquesa, la submissió, l'equilibri i l'elegància del cavall. El treball bàsic comprèn restricció i extinció (allargar i arronsar el traç) en el pas, trot i galop i moviments laterals com la doble trepitjada, en la qual el cavall es mou cap endavant i cap a un costat de manera simultània.

VERTICALS

1. És un esport d'equip practicat en una superfície limitada de piscina entre dos equips de set jugadors cadascun, amb la finalitat d'introduir una pilota a la porteria de l'equip contrari. Els equips estan formats per tretze jugadors dels quals set participen en el joc i la resta són a la banqueta.

Sopa de lletres

cornut
trapella
sangonera
rondinaire
pixafreda
manasses
llepafils
destraler
palatreco
mitjamerda
indecent
gillipolles
passota
fatxada
malallengua

2. És un esport practicat entre dos equips de cinc jugadors en joc cadascun, que cerquen d'introduir una pilota dins de la cistella defensada per l'equip contrari, amb l'objectiu d'aconseguir més punts que l'adversari, tot respectant les regles del joc.

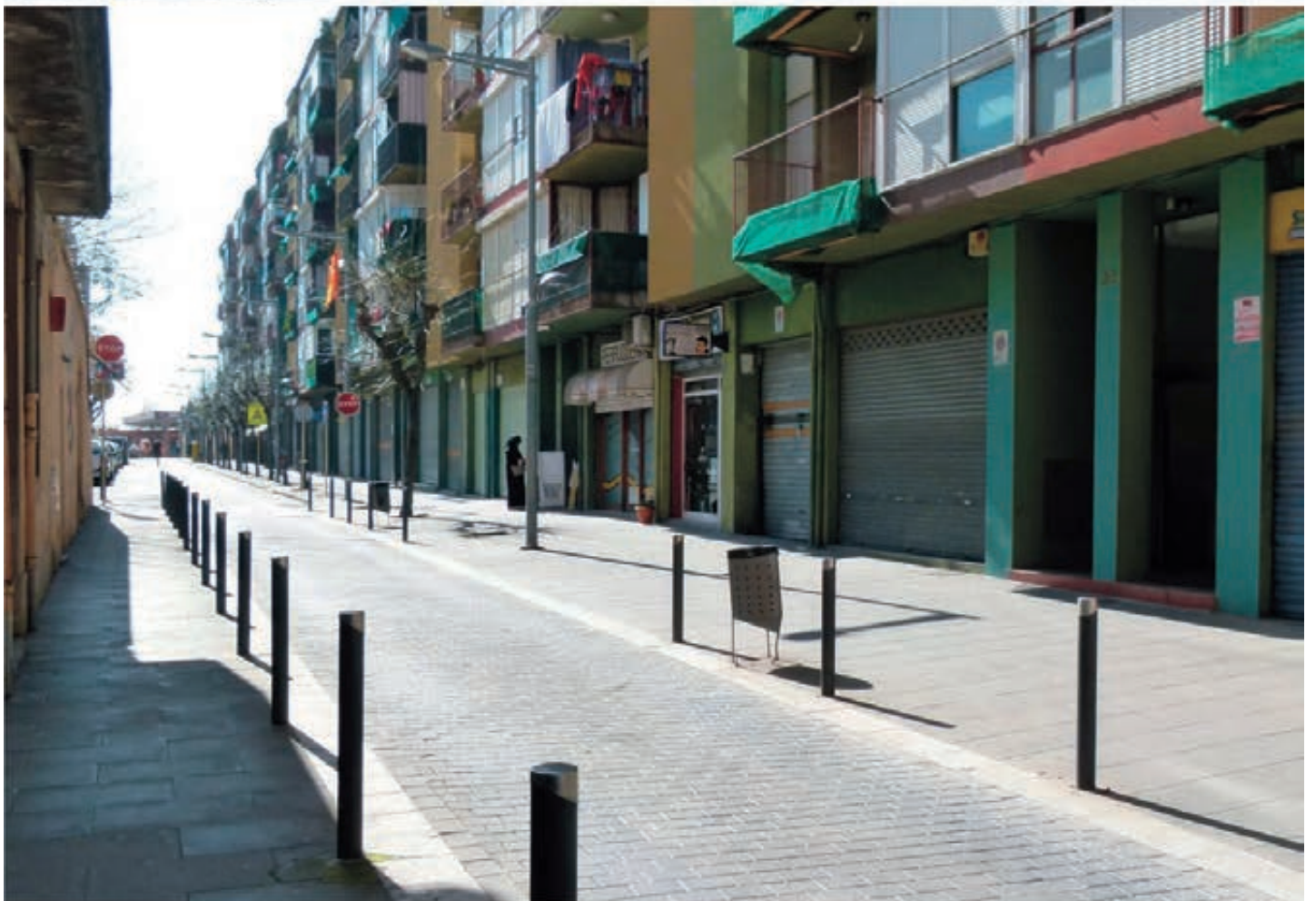
3. És un esport d'equip practicat a l'aire lliure entre dos equips d'onze jugadors cadascun sobre un camp de joc ovalat o circular d'herba. El joc consta de diversos torns de bat durant els quals, alternativament, un dels equips intenta guanyar punts marcant corregudes mentre l'altre intenta impedir-los-ho.

4. És un esport que es juga amb un bat i una pilota entre dos equips amb nou jugadors cadascun. L'objectiu és aconseguir corregudes picant una pilota llançada per mitjà d'un bat i tocant una sèrie de quatre bases disposades als cantons d'un quadrat d'aproximadament 27,5 metres, anomenat "diamant".

Solucions

Carrer Santa Clara 1967 - Carrer Abat Oliba/plaça de Catalunya 2017